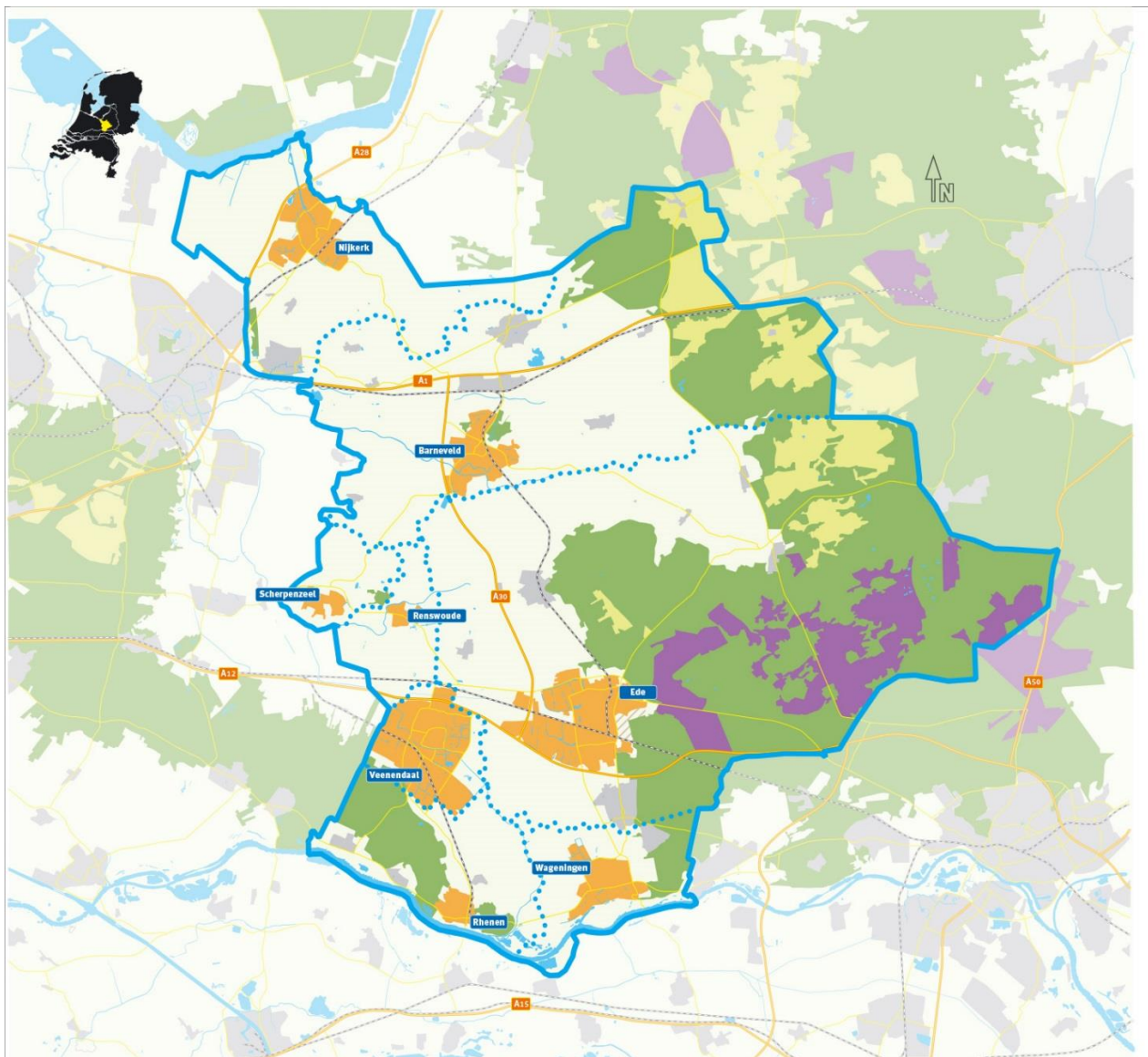

Regio FoodValley & Triple helix

JAARPLAN 2018

Regio FoodValley & Triple helix **JAARPLAN 2018**

Vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van Regio FoodValley op 15 december 2017.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Voorwoord	6
1. Inleiding	7
1.1 Samenwerking	7
1.2 Strategische Agenda	7
1.3 Deelnemende partners	7
2. Proces.....	8
2.1 Vernieuwing financiële cyclus.....	8
2.2 Inhoud Jaarplan	8
2.3 Proces vaststelling Jaarplan 2018.....	8
3. Jaarplan 2018: inzetten op een effectievere manier van werken	10
3.1 Integraal sturen op resultaten	10
3.2 Werkprocessen Regio en Triple Helix afstemmen	11
3.3 Doorontwikkeling bestuursprocessen en financieel administratieve organisatie	11
4. Programma Economie	12
4.1 Trends en ontwikkelingen	12
4.2 Wat willen we bereiken?	12
4.3 Wat gaan we daarvoor doen?	12
4.4 Wat hebben we daarvoor nodig?.....	15
5. Programma Werkgelegenheid	16
5.1 Trends en ontwikkelingen	16
5.2 Wat willen we bereiken	16
5.3 Wat gaan we daarvoor doen	16
5.4 Wat hebben we daarvoor nodig.....	16
6. Programma Voedsel & Project Circulaire Economie	17
6.1 Trends en ontwikkelingen voedselvisie	17
6.2 Wat willen we bereiken? Voedselvisie	17
6.3 Wat gaan we daarvoor doen? Voedselvisie	17
6.4 Wat hebben we daarvoor nodig? Voedselvisie	18
6.5 Trends en ontwikkelingen: Triple helix project circulair ondernemen.....	20
6.6 Wat willen we bereiken? Triple helix project circulair ondernemen.....	20
6.7 Wat gaan we daarvoor doen? Triple helix project circulair ondernemen	20
6.8 Wat hebben we daarvoor nodig? Triple helix project circulair ondernemen	21
7. Programma duurzaamheid	22
7.1 Trends en Ontwikkelingen	22
7.2 Wat willen we bereiken?	22
7.3 Wat gaan we daarvoor doen?	22

7.4 Wat hebben we daarvoor nodig?.....	23
8. Programma Ruimtelijke Ordening	24
8.1 Trends en ontwikkelingen	24
8.2 Wat willen we bereiken in 2018?	24
8.3 Wat gaan we daarvoor doen?	24
8.4 Wat hebben we daarvoor nodig?.....	25
9. Programma Wonen.....	26
9.1 Trends en ontwikkelingen	26
9.2 Wat willen we bereiken?	26
9.3 Wat gaan we daarvoor doen?	26
9.4 Wat hebben we daarvoor nodig?.....	28
10. Programma Mobiliteit.....	29
10.1 Trends en ontwikkelingen	29
10.2 Wat willen we bereiken?	29
10.3 Wat gaan we daarvoor doen?	29
10.4 Wat hebben we daarvoor nodig?.....	30
11. Internationaal, communicatie, public affairs en leerlingenvervoer	31
11.1 Internationalisering	31
11.2 Communicatie & marketing	31
11.3 Public Affairs.....	31
11.4 Leerlingenvervoer	32
12. Doorontwikkeling economische samenwerking & Triple Helix	33
12.1 Doorontwikkeling economische samenwerking.....	33
12.2 Triple Helix.....	33
13. Financiën	34
13.1 Overzicht financiële claims Jaarplan 2018	34
13.2 Bijdrage per gemeente	34
BIJLAGEN	36
(Deel)begroting Programma Werkgelegenheid	36

Voorwoord

Als onderdeel van de jaarcyclus wordt aan het einde van het werkjaar het Jaarplan voor het volgende jaar vastgesteld. Het Jaarplan is in feite de overeenstemming tussen Regiobestuur en directie over de inzet én te verwachte resultaten. De inhoudelijke en financiële contouren van het Jaarplan liggen (normaal gesproken) al vast in Kadernota en Meerjarenbegroting. Met het vastgestelde Jaarplan gaat de werkorganisatie aan de slag en rapporteert over de resultaten aan het bestuur.

Het is de wens van het Regiobestuur om ook voor 2018 (alsnog) een integrale afweging te kunnen maken over welke activiteiten komend jaar worden uitgevoerd. We hebben ervoor gekozen dit afwegingsmoment te laten plaatsvinden bij de vaststelling van het Jaarplan 2018. Een imponerend overzicht van programma's en onderliggende projecten laat zien dat de Regio duidelijk 'van denken naar doen' beweegt. Het zijn overigens niet zozeer méér activiteiten die we gaan oppakken - de meeste onderwerpen maken onderdeel uit van onze Strategische Agenda - als wel het integrale karakter van dit overzicht wat indruk maakt.

Regio FoodValley en Triple Helix FoodValley zijn in transitie. De winkel is open tijdens de verbouwing. Er wordt hard gewerkt aan het uitvoeren van de Strategische Agenda. Tegelijkertijd constateert het Regiobestuur dat onderdelen van onze Agenda teveel overlap hebben en synergievoordelen gemist worden. Ook vraagt de samenwerking binnen de Triple Helix onze aandacht. We zien kansen in een meer programmatische aanpak - zowel binnen de intergemeentelijke samenwerking als in de Triple

Helix. Al in de komende maanden willen we stappen zetten. Daardoor is dit Jaarplan gemankeerd, maar niet zonder waarde. Ja, het is mogelijk dat in de loop van het komende jaar inzet en koers veranderen. Maar óók ja, in principe liggen de financiële kaders voor 2018 wel vast.

Gemeenten in Regio FoodValley staan niet alleen voor de uitdagende opdracht de economie in ons ecosysteem te stimuleren. Dit doen we samen met partners uit het bedrijfsleven, kennisinstellingen en andere overheden. Samenwerking blijft randvoorwaarde om voor het slagen van de opgaven waar we samen voor staan. Voorliggend Jaarplan geeft de accenten weer en hoe de bijdrage van partijen zo efficiënt als mogelijk wordt ingezet.

Bestuurlijk en organisatorisch bestaat behoefte aan meer integrale sturing op resultaten. Onze huidige werkwijze is toe aan een update. Als omslag van onze manier van werken worden de portefeuilles voortaan aangeduid met programma's. Zes programma's aangevuld met hoofdstukken over onze internationale inzet, over communicatie, marketing & public affairs, de doorontwikkeling van onze economische samenwerking en over de Triple Helix vormen de ruggengraat van onze inzet in 2018.

Ede, 15 december 2017

Gert Boeve,
directeur

René Verhulst,
voorzitter

1. Inleiding

1.1 Samenwerking

De regionale samenwerking tussen Barneveld, Ede, Nijkerk, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen is geregeld in de Gemeenschappelijke Regeling Regio FoodValley. De samenwerking met bedrijfsleven, kennisinstellingen en andere overheden is vastgelegd in de Strategische Agenda 2015 - 2019. De gemeentelijke samenwerking kent naast deze Strategische Agenda nog een eigen Werkprogramma, met projecten die veelal randvoorwaardelijk en ondersteunend zijn aan de ambitie.

Net als in andere regio's en economic boards wordt in FoodValley de vraag gesteld hoe effectief en efficiënt de samenwerking is. Meer slagkracht, samenhang en samenwerking is daarbij het aansporende motto. Via twee sporen wordt hieraan gewerkt. Ten eerste via een inhoudelijke aanscherping, verdieping en vernieuwing van onze agenda - via diverse sporen. Ten tweede via de doorontwikkeling van de economische samenwerking binnen (regio) FoodValley, waarbij onderwerpen als rolneming, eigenaarschap en doorzettingskracht worden meegenomen. Beide sporen vragen bestuurlijk en organisatorisch in 2018 om aandacht.

1.2 Strategische Agenda

2018 is het laatste jaar van de Strategische Agenda 2015 - 2019 'Van denken naar doen'. Het jaar 2018 zal dan ook in het teken staan van een vernieuwing van de Agenda. De provincie Gelderland heeft tevens voorgesteld in 2018 te komen tot een Investeringsagenda FoodValley 2030. Of en in hoeverre deze Investeringsagenda kan gelden als het vervolg op de Strategische Agenda, is nu nog onbekend. Onze ambitie en inzet is echter wel om tot één gedragen Agenda voor FoodValley te komen, juist om een fragmentarische werkwijze te voorkomen. In het voorliggende Jaarplan 2018 wordt beschreven welke inzet in 2018 wordt geleverd ten gunste van onze ambitie om de wereldwijde topregio voor Food en Agri te worden - zo niet te blijven.

Economische groei staat overigens niet als doel op zichzelf, maar draagt bij aan welvaart en welzijn van onze inwoners en aan een duurzame leef- en werkomgeving.

1.3 Deelnemende partners

De Strategische Agenda FoodValley 'Van Denken Naar Doen' kent een fors aantal partners. Dat zijn, naast de acht regiogemeenten, de kennisinstellingen: Aeres Groep, Christelijke Hogeschool Ede, COG ROC A12, Hogeschool Arnhem Nijmegen, Hogeschool Van Hall Larenstein, ROC Rijn IJssel, Voortgezet onderwijs in de regio en Wageningen Universiteit en Research en de vertegenwoordigers namens het bedrijfsleven: Federatie Ondernemerskringen Valleiregio (acht ondernemersverenigingen met meer dan 1.500 aangesloten bedrijven), LTO Noord, NIZO food research bv, Stichting Food Valley NL en de beide provincies Gelderland en Utrecht. Initiatiefnemer van de Strategische Agenda zijn bestuurders/directeuren van VNO-NCW Midden, Wageningen UR, Federatie Ondernemerskringen Valleiregio, Regio FoodValley en Stichting COG (ROC A12).

De partners leveren op verschillende manieren bijdragen aan de samenwerking. De gemeenten betalen een bedrag per inwoner aan Regio FoodValley, die vanuit deze inwonersbijdrage de samenwerking faciliteert, coördineert waar nodig en erover adviseert. Bovendien voert het Regiobureau het secretariaat van zowel Regio FoodValley als de Triple Helix. Partners leveren met name in kind bijdragen op programmaniveau, en/of zijn betrokken als lid van Regiobestuur dan wel Triple Helix. De verdieping/vernieuwing van de Agenda zou ook moeten opleveren dat er programma's ontstaan waar (individuele) ondernemers en kennisinstellingen zich meer in herkennen. Is dat het geval, dan zal ook sneller, op programmaniveau, financieel worden ingestapt. De huidige Strategische Agenda is behoorlijk randvoorwaardelijk van aard. Eigen aan dergelijke agenda's is dat die wél op aandacht kunnen rekenen, maar zelden op een (financiële) bijdrage van ondernemers.

2. Proces

2.1 Vernieuwing financiële cyclus

Binnen het Regiobestuur bestaat de wens maar één keer per jaar financiële voorstellen te doen richting de gemeenten. En wel in de (meerjaren) Kadernota, die elk jaar in januari door het Regiobestuur via de colleges wordt aangeboden aan de gemeenteraden. Vanzelfsprekend geeft de Kadernota input voor de Meerjarenbegroting. Vanaf de Kadernota 2019 - 2022 willen wij zo gaan werken.

Deze werkwijze maakt het mogelijk voor colleges en gemeenteraden - net als bij de gemeentelijke begrotingscyclus - om integrale afwegingen te maken, en daarmee te prioriteren. Het huidige tussentijds collecteren is daarmee in principe voorbij. Dat is een voordeel. Daarnaast willen we onze manier van werken veranderen. Programmamanagement kan deze transitie van de financiële jaarcyclus ondersteunen. Programmamanagement maakt het mogelijk om meerjarig vooruit te kijken en te begroten. Over de nieuwe manier van werken meer in hoofdstuk 3.

Een mogelijk nadeel van de vernieuwde financiële cyclus is inflexibiliteit. Tussentijdse voorstellen met financiële impact, zoals bijvoorbeeld het Manifest van Salentein of bijvoorbeeld voorstellen van Triple Helixpartners, moeten conform deze werkwijze in principe wachten tot de nieuwe Kadernota. Om dat te ondervangen wordt geadviseerd binnen de eigen gemeentebegroting middelen beschikbaar te hebben voor tussentijdse voorstellen die kunnen rekenen op bestuurlijk en/of politiek draagvlak.

Regiobestuur en gemeenteraden hechten aan transparantie in onze financiën - wie niet eigenlijk. Naast de Jaarrekening wordt voortaan ook een Halfjaarrapportage gemaakt. Deze Halfjaarrapportage, die ook een forecast voor de rest van het jaar zal bevatten, wordt voortaan elke eerste vergadering na het zomerreces aan het Regiobestuur aangeboden.

2.2 Inhoud Jaarplan

Voor het jaar 2018 is het onmogelijk om het nieuwe financiële beleid te volgen. Immers, de begrotingen voor 2018 zijn al vastgesteld. Tijdens de Regiobestuurvergadering in juni is door de directie daarom mondeling aangegeven dat (additionele) financiële claims vanuit de portefeuilles én de Triple Helix voor (het restant

van) 2017 en 2018 tegelijk met het Jaarplan 2018 bij het Regiobestuur ingediend worden. Hierdoor ontstaat voor het bestuur, de colleges en de gemeenteraden een integraal overzicht van de voorgestelde regionale inzet en middelenclaim. De (additionele) middelenclaim treft u aan in hoofdstuk 13; het overzicht van de programma's in de hoofdstukken daarvoor.

De financiële claims zijn substantieel, zo'n twee miljoen euro, waarvan circa de helft voor rekening van de gemeenten zou moeten komen. Overigens niet vreemd; het past bij de fase dat we van denken naar doen gaan. Alhoewel een flinke slag geleverd is, getuigd het Jaarplan 2018 nog iets te weinig van een integrale, programmatische aanpak. Hierin kunnen we nog groeien. Een voorbeeld is het project Circulaire Economie, waarvan dan ook door het Regiobestuur is besloten dat er pas middelen komen voor een tweede fase indien samenhang met andere projecten wordt uitgewerkt. Onze manier van werken is ook onderdeel van de gesprekken die de directie met de gemeentesecretarissen voert.

Ter dekking van de financiële claims voor (2017) 2018 is - in samenspraak met de gemeentelijke financials - gekeken welke ruimte (a) de onderschrijving van de lopende begroting en (b) de reserves bieden. Binnen begroting leek medio september 2017 nog circa € 40.000 aanwezig. Tijdens het Regiobestuur van september is echter besloten tot een bijdrage van € 20.000 ten behoeve van het Triple Helix project Circulaire Economie. Daarmee is de lopende begroting uitgenut. De stand van de Algemene Reserve is ruim € 250.000. Deze is niet belast met claims, behalve dat in de Regiobestuurvergadering van mei, informeel, een bijdrage van € 50.000 is toegezegd ten behoeve van het Triple Helix project Innovatiemonitor, ten laste van de Algemene Reserve. Begin 2018 willen wij een advies formuleren over het (restant) van de Algemene Reserve.

2.3 Proces vaststelling Jaarplan 2018

Portefeuillehoudersoverleggen

In de beide portefeuillehoudersoverleggen van september jl. zijn de losse programma's kort besproken; in de Ambtelijke Overleggen uiteraard uitgebreid. Input is meegegeven aan de portefeuillecoördinatoren. De bijdragen waren zeer uitgebreid en volledig uitgeschreven, en geven een goed overzicht in de ambities en

verwachte inzet. Wel is in verband met de leesbaarheid van het Jaarplan de input samengevat.

Regiobestuur

Het Jaarplan 2018 wordt ter vaststelling aangeboden aan het Regiobestuur voor de vergadering van 3 november. Het concept-Jaarplan is besproken met portefeuillecoördinatoren en financials en aangeboden aan intermediairs.

Regiocommissie

De Regiocommissie heeft besloten om de financiële cyclus te evalueren en aanbevelingen te formuleren voor verbetering ervan. De commissie toonde zich tevreden over de afgelopen begrotingsbehandeling, maar bekijkt graag hoe dit beter kan. De Regiocommissie heeft de directie uitgenodigd om hierbij aanwezig te zijn. Van kant van de directie is met name de manier van werken, zoals verwoord in paragraaf 2.1 ingebracht. Voorgesteld wordt om de bijeenkomst van Raadsleden voortaan te vervroegen naar de maand januari. In een politieke bijeenkomst voor gemeenteraden worden de raden vroegtijdig én gezamenlijk in positie gebracht om kaders aan het Regiobestuur

mee te geven over doelen en inzet. NB. de reguliere behandelingen in alle afzonderlijke gemeenteraden blijven vanzelfsprekend van kracht.

Gemeenteraden

Het Jaarplan 2018 bevat voorstellen die raken aan het budgetrecht van gemeenteraden (het Regiobureau heeft geen overzicht van ruimte binnen de lopende gemeentebegrotingen). Het lijkt daarom evident dat die onderdelen van het Jaarplan 2018, die aan het budgetrecht raken, ter besluitvorming voorgelegd worden aan de raden.

Gemeentesecretarissen

Het Jaarplan 2018 is geagendeerd voor het overleg van gemeentesecretarissen met de regiodirecteur, vooral vanwege de effecten op de intergemeentelijke samenwerking en de doorontwikkeling van de manier van werken.

Griffiers

Het Jaarplan 2018 wordt geagendeerd voor het overleg met de griffiers en de regiodirectie, vooral vanwege effecten op de intergemeentelijke samenwerking en de versterking van de positie van de gemeenteraden.

3. Jaarplan 2018: inzetten op een effectievere manier van werken

3.1 Integraal sturen op resultaten

De huidige manier van werken binnen Regio FoodValley is redelijk klassiek. Portefeuillehoudersoverleggen worden voorbereid door Ambtelijke Overleggen. Tot op zekere hoogte worden goede resultaten bereikt. De Voortgangsrapportage maakt duidelijk op welke terreinen in 2017 voortgang is geboekt.

De huidige werkwijze is gebaseerd op het uitgangspunt dat in principe elke gemeente deelneemt aan alle Ambtelijke Overleggen. De Ambtelijke Overleggen zijn thematisch bemenst; zo zitten ambtenaren economische zaken veelal in het Ambtelijke Overleg Economie en ambtenaren Ruimtelijke Ordening in het Ambtelijk Overleg Ruimtelijke Ordening. De Ambtelijke Overleggen worden gecoördineerd door portefeuillecoördinatoren, worden in principe niet ondersteund en zijn niet integraal bemenst. Medewerkers, maar ook gemeentesecretarissen, geven aan dat deze werkwijze om deel te nemen aan alle Ambtelijke Overleggen niet altijd vol te houden is. Dit speelt met name bij de kleinere gemeenten binnen de Regio. Bestuurders zien op hun beurt dat de werkwijze niet altijd effectief is; snelheid en integraliteit is niet altijd op te brengen dan wel onderdeel van de manier van werken.

Daarom wordt voorgesteld in het komende kwartaal een omslag in onze manier van werken door te voeren. Programmamanagement ligt daarbij (voor een groot deel van onze activiteiten in de Strategische Agenda) voor de hand:

“Een programma is het unieke en tijdelijk geheel van projecten en inspanningen dat beheerst en in onderlinge samenhang moet worden uitgevoerd om één of meer complexe strategische doelstellingen met minimale risico's en beperkte middelen te realiseren en dat niet past binnen de normale werkwijze van de permanente organisatie(s).”

Programmamanagement (PGM) is een manier van managen of besturen van een complex van onderling samenhangende projecten en andere inspanningen dat van eminent belang is, maar niet past binnen de normale werkwijze van de permanente organisatie. PGM is daarmee een uitstekend handvat voor de permanente organisatie om extra aandacht tijdelijk doelgericht te organiseren.”

(Twynstra Gudde)

Of de stap naar programmamanagement integraal wordt doorgevoerd, of dat andere werkmethoden toegepast worden, dat moet in het eerste kwartaal 2018 duidelijk worden. *Kern van wat nagestreefd wordt is dat in ieder geval integraal gestuurd kan worden op resultaten, met duidelijk benoemde rollen en eigenaarschap.* Een voorstel tot wijziging van onze manier van werken zal in 2018 worden voorbereid door een ambtelijke werkgroep en vastgesteld in het gezamenlijke overleg van gemeentesecretarissen en de regiodirecteur.

De doorontwikkeling van de manier van werken betekent mogelijk een verzwaring van de taken van de portefeuillecoördinatoren / programmamanagers. Wij onderkennen dat onze ambitie sowieso gelijke tred moet houden met wat ambtelijk allemaal behapbaar is. Tegelijkertijd is het wel de insteek dat bestaande Ambtelijke Overleggen veranderen, verminderen dan wel opgeheven worden, wat tijdswinst oplevert. Meer focus, minder overlegtafels. Bijkomend pluspunt is dat de nieuwe werkwijze interessanter is en meer of betere slagkracht, samenhang en samenwerking oplevert.

Vooruitlopend op de nieuwe werkwijze, wordt in dit Jaarplan alvast van 'programma's' gesproken (al zijn het, volgens de definitie, niet allemaal programma's).

Integrale sturing als opgave

Dit jaarplan is een eerste aanzet om als regio meer integraal te werken. Helaas zijn we nog niet zo ver. Over de inzet op het niveau van Werkprogramma's is uitgebreid gesproken in de verschillende Ambtelijke Overleggen, en is ook de benodigde capaciteit aan de orde geweest. Voor een deel worden capaciteitsproblemen opgelost via inhuur, maar ook van ambtenaren zelf wordt een stevige inzet verwacht. Voor 2018 hebben regiodirectie en gemeentesecretarissen daarom het initiatief genomen om tezamen te gaan sturen. Op resultaat én op capaciteit. Tezamen zal ook worden ingegrepen mocht blijken dat de benodigde inzet toch niet afdoende is. Voor het overige heeft de regiodirectie al stappen gezet om besluitvormings- en financiële processen te verbeteren.

3.2 Werkprocessen Regio en Triple Helix afstemmen

Naast het optimaliseren van de manier van werken binnen de gemeentelijke samenwerking, vraagt ook de samenwerking met Triple Helix partners om aandacht. In 2017 hebben we gemerkt dat werkprocessen soms niet op elkaar zijn afgestemd, wat tot vertraging en frustratie leidt. Dit willen we ook in de eerste helft van 2018 op gaan lossen. Evident is dat het eigenaarschap van de Strategische Agenda, rolneming in de uitvoering en duidelijke afspraken over financiën sleutel tot succes zijn. Vraagstukken rondom mandaat moeten ook worden opgelost.

Ook in de Triple Helix geldt dat programmamanagement waarschijnlijk een belangrijke bijdrage kan leveren bij het behalen van successen. Maar belangrijker nog is het herstel van eigenaarschap, opdrachtgever- en opdrachtnemerschap. Samen met partners in de Triple Helix nemen we de doorontwikkeling van de economische samenwerking ter hand. Het door het Regiobestuur gevraagde advies over deze doorontwikkeling, zal hier ook op ingaan.

3.3 Doorontwikkeling bestuursprocessen en financieel administratieve organisatie

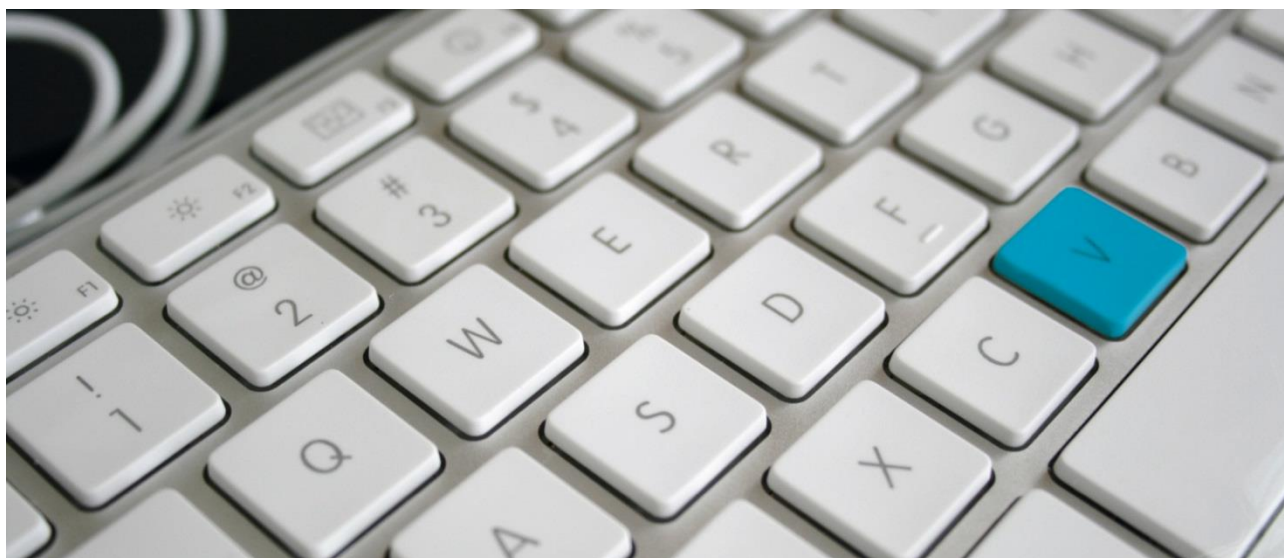
Binnen het bestuur bestaat behoefte aan een verbeterd bestuursproces. Een aantal zaken, zoals het werken met voorbladen, is al opgepakt.

Tegelijkertijd willen we onze manier van werken beter vastleggen. Laatste kwartaal 2017/eerste kwartaal 2018 wordt dit uitgewerkt.

Wakker geschud door het oordeel van de accountant over de Jaarrekening 2016, is ook al een aantal maatregelen doorgevoerd om de financieel administratieve organisatie te verbeteren en om herhaling te voorkomen. De financiële administratie is - na overleg met de gemeentesecretarissen - ingekocht bij de gemeente Ede. Op dit moment wordt gewerkt om de financiële administratieve organisatie indachtig de aanbevelingen van de accountant vorm te geven en de financiële jaarcyclus uit te schrijven.

Voor beide onderwerpen geldt dat de dynamiek op de te behalen resultaten moet liggen, niet op het bestuurlijk en financieel administratieve proces. In beide gevallen geldt dat zal worden samengewerkt met diverse betrokken ambtenaren. Beide documenten worden neergelegd in het overleg van gemeentesecretarissen en regiodirectie. Het Regiobestuur zal worden geïnformeerd en geconsulteerd.

Om de doorontwikkeling van de economische en de regionale samenwerking te kunnen verbeteren, wordt voorgesteld een bedrag van € 60.000 (€ 40.000 en € 20.000) op te nemen in het Jaarplan 2018. Dit is bedoeld om bijvoorbeeld extern advies in te winnen op de doorontwikkeling van de economisch samenwerking (zoals gesuggereerd in het Regiobestuur), of trainingen op het gebied van programmamanagement te verzorgen.

4. Programma Economie

4.1 Trends en ontwikkelingen

In Nederland is er een toenemend belang van AgroFood. In het nationale Topsectorenbeleid zijn de sectoren Agro & Food, Tuinbouw en Life Sciences als economische topsectoren aangewezen.

De economische indices zijn als volgt:

- Van 2006 tot 2015 groeide de werkgelegenheid in de Regio FoodValley fors met **7%**. Dat was een grotere toename dan op landelijk (3%) niveau te zien was.
- In 2015 exporteerde de Regio FoodValley voor **4,4 miljard** naar het buitenland.
- Vanaf 2008 steeg de totale export vanuit de regio met **15%**. Dat was beduidend meer dan de landelijke exportgroei van 8%.
- In 2015 exporteerde de Regio FoodValley voor ruim **2 miljard** aan agrifood goederen.
- Vanaf 2008 steeg de export van agrifood goederen met 13%: dat was net zoveel als landelijk.
- In de Regio FoodValley is **48%** van de export foodgerelateerd. Dat is een veel groter deel dan landelijk (20%).

De regio FoodValley is met haar sterke concentratie van kennisintensieve- en innovatieve bedrijven en instellingen hét nationale kristallisatiepunt op het gebied van kennis en innovatie.

Belang van Kennis

Naast 'bereikbaarheid' zijn 'kennis' en 'innovatie' de belangrijkste locatiefactoren voor bedrijven en instellingen. De toegankelijkheid tot private kennis (voedingsmiddelenindustrie) is een belangrijk aandachtspunt voor de regio FoodValley.

Het is belangrijk goed inzicht te hebben in de eigen kennispropositie. Door middel van de juiste marketing en promotie dient de naamsbekendheid van FoodValley te worden versterkt. Tevens dienen er op een assertieve en pro-actieve wijze bedrijven en instellingen te worden geacquireerd.

Toenemende internationalisering

Toeleveranciers, afnemers en kennisinstellingen waarmee op kennisgebied wordt samengewerkt, bevinden zich meestal in het buitenland. Ook vinden locatiebeslissingen van grote foodgerelateerde bedrijven en instellingen steeds meer in een internationale context plaats.

Belang van goede werklocaties

Om een mismatch tussen vraag en aanbod van werklocaties (bedrijventerreinen, kantoorruimte) binnen de RFV te voorkomen wordt d.m.v. programmering en segmentering een betere afstemming en ontwikkeling van werklocaties gerealiseerd.

4.2 Wat willen we bereiken?

Het werkprogramma Economie moet inzicht geven in de activiteiten die in 2017-2018 worden opgepakt en welke (ambtelijke) capaciteit en middelen hiervoor benodigd zijn. Het Werkprogramma Economie is in het Portefeuillehoudersoverleg (PHO) Economie, Werkgelegenheid & Voedsel van 14 september besproken. In het werkprogramma Economie zijn voorlopig elf projecten opgenomen, die vervolgens al dan niet via een plan van aanpak worden uitgewerkt.

- Kantorenvisie
- Monitoring RPW
- Leegstandsmonitor
- Kansenverkenning MICE (Meetings, Incentives, Conventions & Exhibitions)/Zakelijk Toerisme. KEUZE MOET NOG GEMAAKT WORDEN
- Follow-Up PDV-GDV
- Acquisitiestrategie Regio FoodValley
- Database Foodbedrijven
- Food Monitor Regio FoodValley
- Railterminal Barneveld
- ICT Campus FoodValley
- Food Production Cluster

4.3 Wat gaan we daarvoor doen?

1 Kantorenvisie

De regio FoodValley is een grensoverschrijdende regio en wordt momenteel geconfronteerd met verschillen tussen het kantorenbeleid van de provincie Utrecht en Gelderland. Utrecht stuurt met haar instrumentarium op het reduceren van harde overcapaciteit aan nieuwbouwmogelijkheden. Gelderland stuurt via de 'ladder' alleen op het voorkomen van nieuwe plannen en faciliteert gemeenten bij het schrappen van plancapaciteit. Voor Gelderland zijn de eerder genoemde Omgevingsvisie en de 'Ladder' richting gevend.

Planning: Vanaf Q4 2017

Het bestuur van de regio FoodValley heeft blijk gegeven te hechten aan een op elkaar (Utrechts én Gelders) aansluitend kantorenbeleid. In een aantal stappen dienen de randvoorwaarden te worden gecreëerd om tot een gedragen interprovinciale kantorenvisie te komen dat moet leiden tot een programmeringsdocument waarin afspraken met elkaar en met de beide provincies worden gemaakt omtrent de omvang, segmentatie en locatie van kantoren. De uiteindelijke doelstelling is te komen tot een gedifferentieerd aanbod aan kantoorruimte in de regio FoodValley dat aansluit bij de toekomstige vraag naar kantoorruimte waarbij er voldoende kansen worden geboden voor het topcluster food.

Trekker: Gemeenten Ede/Wageningen

2 Monitoring RPW

Een van de vervolg/afspraken/acties van het RPW – Regionale Programmering Werklocaties (vastgesteld RFV Juni 2017) was dat de Regio FoodValley een monitoringinstrument ontwikkelt. Continue monitoring is essentieel om voortdurend in beeld te hebben of het aanbod van werklocaties voldoende is en van de juiste kwaliteit. De inzichten uit monitoring kunnen leiden tot aanpassing van het aanbod, bijvoorbeeld door het onderbouwen en ontwikkelen van nieuwe locaties of door het schrappen van plannen of terreinen die onvoldoende toekomstperspectief hebben. De monitor geeft in ieder geval inzicht in de uitgifte van kavels in de regio, met informatie over wat, waar en aan wie wordt uitgegeven. De monitor moet tevens inzichtelijk maken waar sprake is van incourant aanbod en de mogelijke maatregelen om daarmee om te gaan.

Planning: Q4 2017

De regio ontwikkelt in 2017 een aanpak voor continue monitoring van de voortgang van de realisatie van de ambities (uitgifte bedrijventerreinen en aan wie). Over de resultaten van de monitoring wordt elk jaar gerapporteerd richting bestuurders (bij de evaluatie van het RPW, of vaker indien resultaten van de monitoring daar aanleiding toe geven).

Trekker: Gemeenten Ede/Wageningen

3 Leegstandsmonitor

De kwaliteit en vitaliteit van het bestaande aanbod (inclusief leegstand) wordt integraal onderdeel van de monitoring, zodat ook de kwaliteit van bestaande bedrijventerreinen en kantoorlocaties continu in de peiling wordt gehouden. Voor het registreren en beoordelen van leegstand (kavels,

bedrijfspannen en kantoorpannen) zal een leegstandsmonitor worden ontwikkeld.

Planning: Q4 2017

Er zal een monitor worden ontwikkeld die voor elke gemeente (per werklocatie d.w.z. bedrijventerrein of kantorenlocatie) de beschikbaarheid (= leegstand, o.a. omvang, bestemming, configuratie) van bedrijfs- en kantoorpannen registreert.

Trekker: p.m.

4 Kansenverkenning MICE (Meetings, Incentives, Conventions & Exhibitions)/Zakelijk Toerisme)

Het georganiseerd zakelijk bezoek naar Nederland, wordt aangeduid met de term MICE (Meetings, Incentives, Conventions en Exhibitions). Deze reizigers bezoeken Nederland voor een meeting, incentive, congres of beurs. De omzet van meerdaagse zakelijke bijeenkomsten wordt geraamd op ruim 2,3 miljard euro (NBTC Holland Marketing 2015). Een belangrijk deel hiervan wordt gegenereerd door internationale bezoekers (54%), dit komt overeen met circa 1,3 miljard euro. Deze zakenreizen dragen substantieel bij aan de werkgelegenheid in Nederland. In totaal zorgt de markt voor ruim 55.000 banen in Nederland.

Planning: Q1 2018

Verkend dient te worden welke extra mogelijkheden het MICE-segment voor de regio FoodValley oplevert. Deze verkenning start pas nadat het Regiobestuur een plan van aanpak heeft goedgekeurd.

Trekker: Gemeente Rhenen

5 Follow-Up PDV-GDV

November 2016 heeft het bestuur van de regio FoodValley het geactualiseerde PDV-/GDV-beleid vastgesteld. Dit beleid is erop gericht om de perifere detailhandelsstructuur in de regio te versterken, waarbij nadrukkelijk ook naar de positie van de binnensteden is gekeken. Voor de regio FoodValley hebben de binnensteden prioriteit. Daarom is onder meer vastgesteld dat op perifere locaties alleen ruimte is voor Perifere Detailhandels Vestigingen (grootschalige bouwmarkten, meubelzaken en tuincentra).

Planning: Q3-Q4 2017

In het geactualiseerde PDV-/GDV-beleid zijn de volgende vervolgacties benoemd:

- op maat invulling van het beleidsuitgangspunt 'oud' voor 'nieuw';

- analyse perifere locaties en mogelijkheden voor versterking.
- Voor deze follow-up is deels al betaald. Verwacht wordt dat de follow-up meer kost dan al betaald is, en daarom is er een budget geraamd. Vanzelfsprekend wordt geprobeerd de kosten te beperken.

Trekker: Gemeente Veenendaal

6 Acquisitiestrategie Regio FoodValley

De regio FoodValley is ambitieus en heeft bovendien veel te bieden. Zowel voor bedrijven en instellingen van elders in Nederland als ook uit het buitenland kan de regio FoodValley zich presenteren als een aantrekkelijke vestigingsregio. Nieuwe vestigingen van elders betekenen extra werkgelegenheid (direct en indirect) en genereert bovendien nieuwe kennis. Tevens is een belangrijk onderdeel van acquisitie het behoud en (waar mogelijk) uitbreiding van activiteiten van bestaande bedrijven in onze regio. Door het voeren van een gezamenlijke acquisitiestrategie bundelen we onze krachten, voorkomen onderlinge concurrentie en staan we samen sterker, naar de internationale concurrentie, maar ook richting Den Haag (Rijk) en Brussel (EU). Een aantal gemeenten binnen de regio FoodValley houdt zich reeds bezig met werving van bedrijven. De beoogde samenwerking met de provincie en OostNL zal betrekking hebben op bovenregionale (nationale en internationale) acquisitie, waarbij met name de pro-actieve acquisitie centraal zal staan. De reeds bestaande wervingsinspanning van de regiogemeenten kan worden voortgezet los van de nieuw te ontwikkelen acquisitie.

De doelstellingen m.b.t. Acquisitie in de Regio FoodValley zijn de volgende: a) Verankeren van bestaande bedrijvigheid in de regio, b) Nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid creëren, c) Acquisitie (pro-actieve) werving van bedrijven (i.s.m. Wageningen UR, OostNL) (en FoodValley.NL) en d) Groei bestaande bedrijvigheid door internationalisering.

Het Regiobestuur stelt vast dat er samenloop is met het aangevraagde budget voor 'beurzen en evenementen' (€ 45.000). Deze samenloop moet inhoudelijk en financieel vastgesteld worden in één plan van aanpak.

Planning: Q1 2018

Tevens speelt het probleem dat het voor ondernemers, zowel voor bedrijven binnen onze regio (onze 'eigen' bedrijven) als daar buiten (mogelijke investeerders) soms onduidelijk is wat FoodValley hun te bieden heeft. Informatie wordt gefragmenteerd aangeboden door veel

verschillende partijen die soms beperkt met elkaar in verbinding staan. De propositie(s) van de regio ("Wat heeft de regio FV te bieden?") als van de individuele gemeenten dienen duidelijker te worden gecommuniceerd d.m.v. een gezamenlijk verhaal.

Trekker: p.m.

7 Database Foodbedrijven

In 2018 wordt geen tijd besteed aan de Database Foodbedrijven.

8 Innovatiemonitor Regio FoodValley

In de Innovatiemonitor wordt de innovatiekracht van bedrijven in Regio FoodValley gemeten. Een eerste monitor verschijnt voorjaar 2018. De Innovatiemonitor komt voort uit de Strategische Agenda. Het bedrijfsleven is nadrukkelijk betrokken bij deze monitor en kijkt ernaar uit. In de regio zijn echter verschillende economische monitors actief. Voor het vervolg wordt daarom het initiatief genomen om eerst in beeld te brengen of het (meer) samenvoegen van verschillende monitoren cq de inzet daarvoor ook adequate informatie op kan leveren, voordat eventueel zou worden besloten om alsnog een vervolg te geven aan de Innovatiemonitor, zoals deze nu ontwikkeld wordt.

Planning: Q1 2018

In kwartaal 1 wordt geïnventariseerd of en in hoeverre bestaande monitoren samengevoegd kunnen worden, dan wel voldoende informatie bevatten om op basis daarvan te voldoen aan de vraag. Pas na deze inventarisatie worden afspraken over het vervolg gemaakt.

Trekker: Gemeente Veenendaal

9 Railterminal Barneveld

De Regio FoodValley streeft naar een overslagpunt (weg – spoor) voor goederenvervoer van en naar de regio. Een dergelijk overslagpunt leidt tot betere vestigingsomstandigheden voor transportbedrijven en draagt bij tot een meer duurzame modal shift van goederenvervoer. Primair wordt gezocht in Barneveld, mede ter vervanging van de in Ede gesloten goederenterminal. Het bedrijfsleven in Barneveld en omgeving (o.a. ondernemers in de transportsector) wil investeren in een business case. Op basis van een voldoende sluitende business case is opdracht gegeven voor de verdere (spoor-)technische uitwerking van de aansluiting van de railterminal op het hoofdspoor en het opstellen van een investeringsplan. De gemeente Barneveld, de provincie Gelderland, Prorail, Railbrokerz, Transportondernemers zijn betrokken.

Planning: Loopt

Inventarisatie mogelijkheden cofinanciering door de provincie voor deel van de verdere onderzoekskosten en de initiële investering (ontsluiting op het openbaar spoornetwerk) en steun van regio en provincie om medewerking van het Ministerie van I&M te krijgen voor de ontsluiting van de terminal op het nationale spoornetwerk en het verkrijgen van ruimte in de dienstregeling voor het halteren van goederentreinen bij Barneveld.

Trekker: Gemeente Barneveld

10 ICT Campus FoodValley

ICT Campus is ingericht als een programma, met 7 strategische doelen op het gebied van ICT vestigingsklimaat, ICT werkgelegenheid, ICT innovaties en ICT onderwijskwaliteit en uitbreiding. Het commitment van overheid, bedrijfsleven en onderwijs met het ICT Campus programma is vastgelegd in een convenant. Zij streven allemaal 1 of meer van de benoemde strategische doelen na, waarbij alle partijen de ambitie onderschrijven om Veenendaal in 2025 uit te laten groeien tot het landelijke ICT Centrum voor Food, Health en Tech.

Planning: De 2^e fase van het programma waarin deze projecten worden uitgewerkt loopt 3 jaar, van medio 2017 tot medio 2020.

Voor de komende 3 jaar zijn 15 concrete doelen geformuleerd die gerealiseerd worden met een veelheid aan projecten en activiteiten, waaronder innovatiepilots, het stageproject, het ICTLab4FoodValley, de starterscursussen en – ondersteuning, nieuwe HBO en AD opleidingen, Game Events voor scholieren, het Onderwijsfonds voor basisscholen, de bedrijvenevents, de website, projecten met de gemeente als Launching customer, project voor openbare ruimte van ICT bedrijvenzone, etc.

Trekker: Gemeente Veenendaal

11 Food Production Cluster FoodValley

Het Food Production Cluster moet concrete voordelen opleveren voor het bedrijfsleven, de kennisinstellingen, studenten, (toekomstige) werknemers en de bewoners van de gemeente in het algemeen. Hierbij kan worden gedacht aan een kwalitatief betere scholingsaanbod, voldoende nieuwe instroom van technisch personeel, een sterke startersinfrastructuur, een aantrekkelijke bedrijfsomgeving en veelbelovende innovaties gereed maken voor marktintroductie. Bovendien zal het Food Production Cluster de

branding van de regio verder gaan versterken en zal gezamenlijke ook de financiering van arbeidsmarkt- en innovatieprojecten worden opgepakt. Bedrijven als Arla Foods, Struik Europe, Bieze Food Group, Vreugdenhil Dairy Foods zijn al bijvoorbeeld jarenlang ambassadeurs van de Foodsector in de gemeente Nijkerk. Tenslotte moet het Food Production Cluster voor de bedrijven de verbindende factor worden voor de samenwerking met tal van andere kennisintensieve projecten, bedrijven en onderwijsinstellingen in de Regio FoodValley.

Planning: De ontwikkeling van het Food Production Cluster FoodValley start medio 2017. In een plan van aanpak wordt de planning verder ingevuld.

Trekker: Gemeente Nijkerk

4.4 Wat hebben we daarvoor nodig?

Voor het uitvoeren van de projecten van het Werkprogramma Economie zijn (indicatief, per project) de volgende financiën vereist:

1	Kantorenvisie	€ 50.000
2	Monitoring RPW	€ 20.000
3	Leegstandsmonitor	€ 20.000
4	Kansenverkenning MICE/Zakelijk Toerisme*.	€ 20.000
5	Follow-Up PDV-GDV*	€ 15.000
6	Acquisitiestrategie Regio* FoodValley	€ 60.000
7	Database Foodbedrijven	0
8	Innovatie Monitor Regio FoodValley*	€ 120.000
9	Railterminal Barneveld	0
10	ICT Campus FoodValley	0
11	Food Production Cluster	0

Nb. Bedragen zijn indicatief en zijn exclusief ambtelijke uren 'in kind' van projectleiders en uitvoerende ambtenaren

NB.De drie 'Icoonprojecten' (9, 10, 11) worden gedragen door de respectievelijke gemeenten Barneveld, Veenendaal en Nijkerk. Wel worden deze projecten voorgedragen bij de tweede tranche gebiedsopgaven.

* Bedragen voorzien van een * komen pas beschikbaar na een door het Regiobestuur

5. Programma Werkgelegenheid

5.1 Trends en ontwikkelingen

De arbeidsmarkt verandert razendsnel. Door technologisering, digitalisering en flexibilisering zijn beroepen voortdurend in verandering. Hiermee om kunnen gaan en '21st century skills' zijn een belangrijke voorwaarde voor een baan vinden en behouden. Zowel bedrijven als werknemers zullen steeds opnieuw mee moeten veranderen (een leven lang leren). Niet iedereen lukt het op eigen kracht in deze veranderingen mee te groeien. Daarnaast is er sprake van een discrepantie tussen wat werkgevers zoeken (beschikbare banen) en wat werknemers mee brengen (opleiding en capaciteiten): Vraag en aanbod naar arbeid sluiten niet goed genoeg op elkaar aan.

Voor het realiseren van de ambitie om als regio FoodValley een internationale top-regio te zijn op het gebied van Agro food, is een goed functionerende arbeidsmarkt cruciaal. Het gaat daarbij zowel om een economische ambitie als een sociale ambitie: Elk talent telt!

Zeker in een krappe arbeidsmarkt is het optimaliseren van kansen op de beste match tussen vraag en aanbod van groot belang, zowel voor werkgevers als voor werkzoekenden. Sinds 2012 is Nederland verdeeld in 35 arbeidsmarktregio's. De arbeidsmarktregio wordt steeds meer benut als organiserend principe om gezamenlijk met triple helix- en sociale partners tot oplossingen te komen voor discrepanties tussen vraag en aanbod.

In de regio FoodValley uit zich dit door een gecommitteerde samenwerking van triple helix partners in de Strategische Arbeidsmarkttafel (STAM). Daarnaast wordt met sociale partners doelgericht samen gewerkt aan de realisatie van een inclusieve arbeidsmarkt in het Regionaal Werkbedrijf (zijnde een bestuurlijke overlegtafel tussen partners). Vanuit de publieke partners (gemeenten, UWV en SW-bedrijf) is sprake van een gezamenlijke regionale dienstverlening aan werkgevers rondom personeelsvraagstukken (WerkgeversServicePunt: WSP). Voor werkgevers, werkzoekenden en werknemers is er een regionaal servicepunt Leren&Werken. Dit is een samenwerking van onderwijs, UWV en gemeenten voor algemeen advies over leren en werken en het faciliteren van

goedgekeurd plan van aanpak.

leerwerkarrangementen waarmee de discrepanties op de arbeidsmarkt kunnen worden verkleind.

5.2 Wat willen we bereiken

- Arbeidsmarktgericht opleiden: een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt
- Zo veel mogelijk mensen zo regulier mogelijk aan de slag (inclusief ondernemen)
- Alle jongeren een goede start op de arbeidsmarkt
- Verkleinen van discrepanties op de arbeidsmarkt (strategisch beleid)

5.3 Wat gaan we daarvoor doen

- Uitvoering geven aan de regionale arbeidsmarktagenda
- Doorontwikkeling samenwerking vanuit de STAM-tafel
- Doorontwikkeling werkgeversservicepunt (WSP)
- Doorontwikkeling servicepunt Leren & Werken
- Maatwerk voor specifieke doelgroepen (Statushouders, ggz, jongeren, 55+)
- Realisatie banenafpraak (sociaal ondernemen loont, Regionaal Werkbedrijf)
- Verbeteren interne en externe communicatie: opstellen en uitvoeren communicatiestrategie STAM en AMR

5.4 Wat hebben we daarvoor nodig

De samenwerking in de arbeidsmarktregio is een netwerksamenwerking met verschillende partners en partijen. De centrumgemeente heeft een regiorol in de samenwerking. Voor een groot deel van de bovenvermelde doelen en acties zijn specifieke doeluitkeringen en/of subsidies aan de centrumgemeente uitgekeerd (zoals RWB, statushouders, ggz, jongeren, servicepunt Leren&Werken, etc.). Voor een goede regionale samenwerking is verder nodig:

- Commitment en capaciteitsinzet van partijen
- Voldoende financiële middelen
- Doorontwikkeling programmamanagement
- Triple helix partnerschap

6. Programma Voedsel & Project Circulaire Economie

6.1 Trends en ontwikkelingen voedselvisie

De wereldbevolking groeit in hoog tempo naar 9 miljard mensen in 2050. Om die groei bij te benen, moet tegen die tijd minstens 50 procent meer voedsel worden geproduceerd dan nu. Voor in steden, waar in 2050 naar schatting 70 procent van de wereldbevolking woont, is een constante aanvoer van gezond voedsel noodzakelijk. De uitdaging is om met een zo klein mogelijke ecologische voetafdruk hieraan te kunnen bijdragen.

De combinatie van regionale eigenschappen met de aanwezige foodbedrijven en kennis maakt de regio een sterke food regio.

Regio FoodValley wil voorop lopen in het realiseren van duurzame voedselsystemen. Zij levert daarmee een bijdrage aan een duurzamere leefomgeving, een efficiënte en toekomstgerichte voedselvoorziening in de regio en daarbuiten, betere gezondheid en bewustwording van voedsel en aan het versterken van de regionale economie.

Daarvoor is eind 2015 de Voedselvisie FoodValley vastgesteld.

Regio FoodValley wil zich positioneren en profileren als dé regio waar kennis en innovatie voor duurzame voedselvoorziening zichtbaar en beleefbaar zijn. De Voedselvisie geeft daarnaast richting aan nieuwe projecten voor de verduurzaming van onze voedselvoorziening.

In de FoodValley regio...

- ... lopen bedrijven in de hele keten voorop in **duurzaamheid**
- ... gaan bedrijven in de hele keten zuinig om met natuurlijke hulpbronnen en **sluiten** we **kringlopen**
- ... lopen bedrijven in de hele keten voorop in **eiwittransitie** en benutten bedrijven kansen voor kennisontwikkeling en marktintroductie van alternatieve eiwitten
- ... **verspillen** overheid, inwoners, bedrijven en kennisinstellingen zo min mogelijk voedsel

... krijgen ondernemers in duurzame productieketens een **eerlijke prijs** voor hun producten

... zijn burgers zich **bewust** van duurzaam en **gezond** eten

... werken overheid, bedrijven en kennisinstellingen samen aan een verbindende regionale voedselidentiteit met **wereldwijde bekendheid**

6.2 Wat willen we bereiken? Voedselvisie

Realiseren van de ambities van de voedselvisie door:

1. Invulling geven aan het dynamische uitvoeringsprogramma regionale Voedselvisie.
2. (Borging van) de uitvoering en jaarlijkse bijstelling van het dynamische uitvoeringsprogramma.

Bij dit programma wordt nadrukkelijk naar de meerwaarde van regionale samenwerking gezocht. Gemeenten blijven hun eigen programma's en speerpunten hebben. Juist waar kansen op regionale schaal liggen, wordt het regionaal programma voedsel ingezet.

De samenhang met andere regionale programma's wordt nadrukkelijk gezocht en uitgewerkt.

6.3 Wat gaan we daarvoor doen? Voedselvisie

Werkplan programmamanager voedsel (sept 2017) voor 2018 omvat o.a.:

- Het programma voedsel voor de lange termijn borgen, door;
 - Communicatiestrategie uit te werken, waarbij specifiek aandacht is voor het laden van de term FoodValley (uitdragen wat we in de regio met voedsel doen, wat er al gebeurt, etc).
 - Begroting voor het programma uit te werken, inclusief het zoeken naar aanvullende financiering vanuit derden

- (mede overheden, bedrijfsleven, onderwijs).
- Onderzoeken hoe bedrijfsleven/onderwijs een rol kunnen en willen spelen in opzet/programmering van programma en een rol te geven in governance structuur
- In het werkplan programmamanager voedsel zijn inhoudelijke focusthema's uitgewerkt, op aanvraag beschikbaar. Eind 2017 worden inhoudelijk de actuele behoeften op de thema's in het UP vertaald tot concrete stappen per thema. Ingezet wordt op thematische maandelijkse verkenningen rondom kansrijke thema's in 2018 met actieve sessies gericht op projecten ontwikkelen.
- Veel in te zetten op netwerken en het spreken van partijen in de regio. Ruimte houden in het programma en planning om te netwerken, op te halen, kansen te zoeken, te makelen en schakelen. Het uitvoeringsplan te verbreden met (lopende) initiatieven en ideeën vanuit het bedrijfsleven en onderwijs, wel binnen de thema's uit de voedselvisie.
- Het is zichtbaar wat er in de regio FoodValley rondom voedsel gebeurt; de communicatie over de realisatie van de Voedselvisie in de FoodValley regio is georganiseerd, uitgevoerd en geborgd voor meerdere jaren.
- Projecten staan in de steigers of starten al met uitvoering vanuit de ambitie om gezonde, innovatieve en duurzame voedselsystemen te realiseren.

6.4 Wat hebben we daarvoor nodig? Voedselvisie

Voor 2018 is € 108.500 (excl. BTW) voor de basisfinanciering van het programma. Daarnaast € 40.000 (excl. BTW) projectfinanciering benodigd (en voorstel om € 40.000 te reserveren in gemeentelijke begrotingen middels cafetariamodel), dus in totaal € 188.500 (excl. BTW).

Toelichting:

De begroting is ingericht volgens de indeling:

- Basisfinanciering, voor de algemene onderdelen van het programma:
 - Algemeen programmamanagement, lange termijn boring programma
 - Communicatie / marketing
 - Organiseren verkennende sessies
- Projectfinanciering

Voor de basisfinanciering van het programma: € 108.500 (excl. BTW).

Dit dekt de kosten programmamanager en communicatie/governance voor 2018.

Voor de projectfinanciering: € 40.000 nu alvast te reserveren voor het programma 2018. Flexibel in te zetten in het jaar 2018 waar meest concrete kansen zich voor doen. In het eerste kwartaal van 2018 wordt door de betrokken bestuurders besloten welke gemeenten aan welke (deel)projecten bijdragen. Duidelijk is dat een project zonder middelen geen project is.

Met deze € 40.000 voor de projecten reserveert de regio projectfinanciering voor kansrijke projecten in 2018. Dit kan enerzijds worden ingezet als aanjaagbudget, bij ontwikkelfases van het project. Anderzijds kan het dienen als cofinanciering in projecten, wanneer ook derden bijdragen.

Met deze reservering krijgt het programma body: er is werkbudget, er kan er snel geschakeld worden, derden kunnen worden overtuigd om mee te doen door het beschikbaar hebben van cofinanciering. Zonder projectfinanciering te reserveren is het succesvol laden van het programma met projecten lastig.

Daarnaast wordt voorgesteld om (via de begrotingen van de gemeenten) aanvullend totaal € 40.000 te reserveren in de begrotingen waar wenselijk, zodat er aanvullende financiering beschikbaar is waar nodig. Deze aanvullende € 40.000 kan alleen ingezet worden met afzonderlijke instemming van gemeenten, mogelijk via een 'cafetariamodel'. Die gemeenten die belang hechten aan het specifieke project kunnen dan ook deelnemen.

Omdat het programma halverwege 2017 is gestart, is voor de eerste helft van 2018 reeds budget gereserveerd. De basisfinanciering voedsel is voor de eerste helft van 2018 gedekt: € 54.250 (totaal was € 108.500 gereserveerd voor half 2017 - half 2018). Voor 2018 is dus aanvullend in totaal € 134.250 (excl. BTW) (€ 188.500 – € 54.250). Dit is inclusief de eventuele reservering via het 'cafetariamodel'.

In het najaar 2017 wordt actief gezocht naar aanvullende mogelijkheden voor financiering. Ten behoeve van de basisfinanciering voor het programma (de centrale onderdelen € 58.500 voor nog een 0,5 fte), maar juist ook ten behoeve van projectfinanciering.

Verwacht wordt dat bijdragen van derden bij projectfinanciering kansrijker zijn, immers het is meer zichtbaar welk doel het project dient en hoe een partij daaraan bijdraagt en daarvan meeprofiteert.

6.5 Trends en ontwikkelingen: Triple helix project circulair ondernemen

Circulair ondernemen in de FoodValley

De samenhang met andere regionale programma's en projecten wordt nadrukkelijk gezocht en uitgewerkt. Dat geldt zeker ook voor het Triple Helix project circulair ondernemen. Rabobanken Gelderse Vallei en Vallei en Rijn, bureau Wing en Hogeschool Van Hall Larenstein hebben het initiatief genomen hieraan op een praktische manier invulling te geven. De samenwerkingspartners spelen hiermee in op de concrete behoefte van ondernemers om effectiever met elkaar en met kennispartijen en overheden samen te werken op het gebied van circulaire economie en zo beter in staat te zijn om kansen te verzilveren. Op een aantal vlakken wordt de inbreng van de Triple Helix partner Overheden gewenst. De overheden hebben te kennen gegeven zich nog te willen oriënteren op hun rol en inbreng. Op dit moment wordt gewerkt aan een project start up, waar de Regio FoodValley € 20.000 bijdraagt. Pas na goedkeuring van het projectplan door het Regiobestuur, komen middelen voor de tweede fase beschikbaar.

Voor meer onderwerpen, maar ook voor circulaire economie, is het de vraag wat het kenmerkende karakter van iets is. Voor circulaire economie kan je de vraag stellen of het economie is, of hoort bij duurzaamheid. Die discussie laten we voor nu achter ons en richten we ons op het behalen van resultaten.

6.6 Wat willen we bereiken? Triple helix project circulair ondernemen

Realisatie van de ambities van het Triple Helix project circulair ondernemen.

Volgens veel (agro&food)bedrijven in de FoodValley is circulair ondernemen de onoverkomelijke volgende stap in de verduurzaming. Zij willen samen toewerken naar een keten zonder afval en met duurzame verdienmodellen. En in 2020...

...is circulair ondernemen en denken gemeengoed geworden bij bedrijven, overheden, kennis- en onderwijsinstellingen in de regio

...zijn flinke stappen gezet richting een circulaire (voedsel)keten. Grondstoffen worden bijvoorbeeld efficiënter gebruikt en er zijn talloze praktijkvoorbeelden van zero waste.

...zijn nieuwe circulaire verdienmodellen ontwikkeld en toegepast bij bedrijven

...biedt FoodValley toonaangevende projecten en bedrijven die binnen en buiten de regio als voorbeeld worden gezien voor circulair ondernemen in de agro&food keten.

6.7 Wat gaan we daarvoor doen? Triple helix project circulair ondernemen

Uitvoering van het programma circulair ondernemen vindt plaats volgens 3 actielijnen:

a. ACTIELIJN 1: Maatwerkadviezen voor individuele ondernemers

- CE Challenge door Rabobank en partners
- circulairekansenkaart voor de regio
- bedrijfsanalyses en concrete adviezen/oplossingen om circulair te ondernemen.

b. ACTIELIJN 2: Ketenprojecten: van idee naar praktijkpilots

Ideeën, van groen tot rijp, van ambitieus en complex tot laaghangend fruit:

- Verwaarden afval bij horeca (ReFood)
- Analyse (riool)afvalwaterstromen (Waterschap)
- Duurzame varkenshouderij en mest (VHL)
- Tweedehands etenswaren (De Klik)
- Bermgras als eiwitbron (Waterschap)
- Bouwen insecten-eiwittenketen (Deli Bugs)
- Realisatie Food-productie cluster Nijkerk
- Verkennen circulair bedrijventerrein Scherpenzeel
- Biobased verpakkingen

c. ACTIELIJN 3: Innovatie-sessies & roadmaps

- 2x per jaar agenderende sessies met divers expert-gezelschap: wat moet er nog meer gebeuren voor circulaire (voedsel)keten?
- Formuleren benodigde doorbraken, roadmaps en agendering voor volledige circulaire ketens.
- Concrete beoogde resultaten zijn jaarlijks:
- Ten minste 10 ondernemers van concreet advies te voorzien als het gaat om circulair ondernemen
- Praktijkpilots voor minimaal 3 experimentele samenwerkingsprojecten in de keten
- Ca 2 innovatiesessies voor het maken van roadmaps / agenda's voor de ontwikkeling naar een circulaire keten

6.8 Wat hebben we daarvoor nodig?

Triple helix project circulair ondernemen

De begroting is ingericht volgens de indeling:

- Basisfinanciering, voor de algemene onderdelen van het programma:
 - Organiseren governance structuur, lange termijn boring programma
 - Communicatie / marketing
- Projectfinanciering

De regiogemeenten worden gevraagd te participeren in het programma via de basisfinanciering van € 95.000 per jaar voor 2018 t/m 2020, zitting in de regiegroep, deelname aan de ontwikkel- en start-up bijeenkomst in oktober 2017, waarin het dynamische samenwerkingsprogramma Circulaire Economie verder vorm krijgt. De financiering voor 2018 e.v. is wél opgevoerd in het financiële overzicht in hoofdstuk 13, maar onder voorbehoud van bestuurlijke goedkeuring. Het Regiobestuur heeft nadrukkelijk aangegeven dat voor een vervolg synergie gevonden moet worden met o.a. Manifest van Salentein, Voedselvisie en Energievisie.

Gemeenten kunnen daarnaast bijdragen door:

- Mee te denken bij knelpunten in (lokale) wet- en regelgeving
- Ondernemers te helpen en faciliteren bij hun vragen en zoektocht
- Projecten aan te dragen en op projectniveau met deelprojecten te participeren (indien gewenst)
- Het onderwerp te agenderen en het belang van een circulaire economie te onderstrepen. Dit inspireert ondernemers te starten met circulaire economie en ondersteunt lopende initiatieven en projecten.
- Ambassadeur te zijn voor dit programma en ondernemers en andere partijen hier aan te koppelen
- Koplopers in de etalage te zetten
- Verbinding te leggen met andere regionale (gemeentelijke) projectgroepen en andere netwerken

Het zal mogelijk gemaakt worden dat gemeenten - als zij een hogere ambitie nastreven - deels gebruik te maken een keuzemenu. Dit is niet meegenomen in de basisfinanciering. Afhankelijk van de rol is die de FoodValley gemeenten willen spelen zal duidelijk zijn of de FoodValley gemeenten in de daaropvolgende jaren een budget willen reserveren voor projectfinanciering. Het budget voor projectfinanciering kan dan op de dezelfde manier ingezet worden als bij de voedsel projecten, afhankelijk van de kansen die zich voordoen.

7. Programma duurzaamheid

7.1 Trends en Ontwikkelingen

De rijksoverheid wil in 2050 geen uitstoot meer van broeikasgassen, zoals CO₂. Het is een vertaling voor Nederland van de afspraken die gemaakt zijn bij het Klimaatakkoord van Parijs. De landen die het akkoord hebben getekend, willen een onomkeerbare en rigoureuze verstoring van de klimaatsystemen op de aarde voorkomen. Afsproken is dat landen maatregelen nemen die de opwarming van de aarde tegengaan. Daarbij is de keuze gemaakt om te streven naar een maximale gemiddelde opwarming van 1,5 graden Celsius, met als grens 2 graden Celsius.

In Nederland zijn er ook andere aanleidingen die de versnelling van de energietransitie urgent maakt. De gaswinning in Groningen staat ter discussie en vanwege geopolitieke verhoudingen wil Nederland niet te veel afhankelijk zijn van andere landen voor de invulling van de energiebehoefte. De ambitie van de rijksoverheid is om in 2050 duurzame oplossingen te hebben voor bijna alle energiebehoeften van Nederland.

De energietransitie heeft ook behoorlijke consequenties voor onze regio. De verwarming van onze woningen moet in 2050 niet langer meer afhankelijk zijn van gas, onze bedrijven moeten voor hun productieprocessen alternatieve energiebronnen zoeken en ook het vervoer in onze regio moet plaatsvinden op duurzame brandstoffen. De provincie Gelderland stimuleert en ondersteunt haar regio's bij het maken en uitvoeren van regionale energievisies in het kader van het Gelders Energieakkoord. Ook diverse gemeenten in de regio hebben de energietransitie hoog op de agenda staan.

7.2 Wat willen we bereiken?

Voor deze transitie is samenwerking nodig binnen onze regio, een duidelijke communicatiestrategie, een gezamenlijke investeringsagenda van overheden, semi-overheden, onderwijs en bedrijven en overeenstemming over de ruimtelijke inpassing van energiebronnen in de regio. Regio FoodValley heeft de structuur en de contacten om op een strategisch niveau de energietransitie in de regio te begeleiden. We hebben echter nog geen visie en overeenstemming hoe Regio FoodValley dit zou willen of kunnen doen. Daarvoor willen we begin 2018 een Energievisie Regio FoodValley hebben. Deze visie geeft inzicht in de opgave voor de regio en geeft richting aan

de strategische keuzes die de regio kan maken. Tegelijkertijd blijven gemeenten samenwerken aan regionale projecten die een bijdrage leveren aan de eigen energiedoelstellingen. Voor het gehele programma duurzaamheid geldt dat er nog geen doelen vastgelegd zijn en dat de scope (lokaal / regionaal) nog niet bepaald is. Dat gebeurt in het voorjaar van 2018. Pas daarna zal blijken welke onderdelen wél en welke niet tot uitvoering gaan komen. Daarom zijn de financiën voorzien van een *.

7.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Regionale klimaattop

De regionale klimaattop heeft als doel om Energievisie Regio FoodValley te lanceren en partners en stakeholders enthousiast te maken voor een gezamenlijke agenda die kan leiden tot een programma voor de regio.

Ontwikkeling energieprogramma

In 2018 willen we op basis van de Energievisie Regio FoodValley een programmatische aanpak voor de regio uitwerken voor een periode van maximaal vijf jaar. Dit willen we doen in nauwe samenwerking met de Triple Helix, de netwerkbeheerders in de regio, het Waterschap en lokale duurzame energiepartners.

Regionaal energieloket

De Regio FoodValley gemeenten zijn in 2014 met een VNG-subsidie het project Energetisch renoveren gestart met een tweeledig doel. Het oprichten van een energieloket waar inwoners van de diverse gemeenten onafhankelijk advies kunnen krijgen over energiemaatregelen aan de woning. En het vormen van coalities van lokale (bouw- en installatie)bedrijven die de drempel kunnen verlagen voor inwoners om energiemaatregelen te nemen. Zij spelen een hoofdrol in de gemeentelijke wijkaanpakken waar inwoners worden geïnformeerd en gestimuleerd om aan de slag te gaan.

In 2018 willen we het energieloket verder versterken en professionaliseren. Ook gaan de regiogemeenten intensiever aan de slag met de wijkaanpakken op basis van communicatiemiddelen die we gezamenlijk ontwikkelen. Gelderse gemeenten krijgen voor het in stand houden van het energieloket en de wijkaanpakken een provinciale subsidie.

Bedrijvenaankpak energie

In 2018 willen de Gelderse Regio FoodValley gemeenten voor de periode 2018-2020 samenwerken om invulling te geven aan de taak bedrijven (MKB) te adviseren over energiebesparing en opwek van duurzame energie. Deze samenwerking wordt gestimuleerd door de provincie Gelderland, naar verwachting ook met een subsidie. Doel van de aanpak is dat de bedrijven tenminste de wettelijk verplichte energiemaatregelen (met een TVT < 5 jaar) gaan realiseren. De doelgroep betreft de bedrijven boven het zgn. normverbruik (50.000 kWh of 25.000 m3 gas per jaar). Het gaat in de 5 Gelderse gemeenten om ongeveer 3.000 bedrijven.

Faciliteren energie-initiatieven

We willen graag kunnen reageren op energie-initiatieven of kansen in de Regio FoodValley die we nu niet voorzien en die wel een bijdrage kunnen leveren aan de energietransitie in onze regio. We denken hierbij vooral aan initiatieven vanuit de Triple Helix samenwerking of

communicatiemiddelen die nodig zijn om de energietransitie in de regio te ondersteunen.

7.4 Wat hebben we daarvoor nodig?

Voor het regionale energieloket en de bedrijvenaankpak energie zijn er reeds middelen gereserveerd in de gemeentelijke begrotingen en kan - na het vrijgeven van de gevraagde provinciale middelen - daadwerkelijk met een aantal projecten worden begonnen.

Op basis van het besluit rondom de Energievisie Regio FoodValley moet duidelijk worden of gemeenten bereid zijn om in de begrotingen van 2018 te zoeken naar een bedrag van € 85.000 om een Regionale Klimaatop te organiseren, een energieprogramma te ontwikkelen en een budget vrij te maken om energie initiatieven te faciliteren. We streven ernaar om een bedrag van minimaal € 35.000 op te halen bij derden. Genoemde bedragen zijn wel opgenomen in het overzicht in hoofdstuk 13.

8. Programma Ruimtelijke Ordening

8.1 Trends en ontwikkelingen

Er spelen diverse trends en ontwikkelingen zowel binnen de landbouw, als op maatschappelijk en economisch vlak. In de agrarische sector is er sprake van een voortgaande beweging naar schaalvergroting terwijl maatschappelijk de aandacht voor gezondheid, gezond voedsel, energietransitie, een groene leefomgeving en biodiversiteit toeneemt. Dé uitdaging in Regio FoodValley is om een goede balans te vinden tussen bovenstaande ontwikkelingen. Deze onderwerpen komen ook terug in een aantal focusthema's van Gebiedsvisie Regio FoodValley (2013) te weten: vernieuwing van de landbouw, een aantrekkelijke leefomgeving, duurzaamheid en recreatie en zijn vertaald in een aantal projecten in het werkprogramma RO. Onze focus ligt hierbij op het buitengebied.

8.2 Wat willen we bereiken in 2018?

In samenwerking met provincies, stakeholders en onderwijsinstellingen een positieve bijdrage leveren aan bovengenoemde focusthema's: vernieuwing van de landbouw, een aantrekkelijke leefomgeving, duurzaamheid en recreatie. Wij doen dit door actief een aantal onderwerpen op te pakken.

8.3 Wat gaan we daarvoor doen?

In het werkprogramma RO werken wij aan onderstaande projecten:

Aanpak Luchtkwaliteit (Uitwerking Manifest Gezonde Leefomgeving en Veehouderij):

Samen met betrokken partijen uit de veehouderijsector, overheid en kennisinstelling heeft RFV in december 2016 in het manifest gezonde leefomgeving veehouderij afspraken gemaakt om gezamenlijk een aantal doelen te realiseren:

- Verminderen bijdrage veehouderij aan luchtkwaliteit,
- Balans dierenwelzijn & gezonde leefomgeving,
- Behoud ontwikkelmogelijkheden sector,
- Focus op aanpak bij de bron en verbeteren stalklimaat,
- Integrale emissiereductie.

Uitvoering van het Manifest gebeurt via twee snoren

Het Manifest van Salentein is een door vele partijen ondersteund manifest over de toekomst van het landelijk gebied van FoodValley. Het project kwaliteitsteam agrarisch ondernemers is één van de vier onderdelen van de activiteiten in het kader van het Manifest van Salentein (onderdeel coaching en training). Doel is het voorbereiden en aan de slag gaan met:

- Een kwaliteitsteam dat agrarische ondernemers begeleidt bij het (tijdig) nemen van stappen en het maken van keuzes over de toekomst van hun bedrijf,
- Netwerk van erfbetreders die er aan bijdragen dat agrariërs hun volle speelruimte kunnen benutten.

Resultaten: De eerste fase bestaat uit het opzetten van het netwerk tot en met uitvoering van de eerste tranche waarin vijftientig ondernemers worden begeleid.

Naast het kwaliteitsteam zijn er ook andere vervolgacties opgenomen in het Manifest. De overheden Regio FoodValley hebben hierin ook een rol en zullen dit met zowel ambtelijke capaciteit als middelen mede ondersteunen

Vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing (VAB) Programma 2017-2019: voor de gezamenlijke aanpak is het Programmavoorstel VAB 2017-2019 regio's FoodValley en Amersfoort vastgesteld. Het hoofddoel van het programma is het versterken van de ruimtelijke kwaliteit van de regio's naast economische en sociaal-maatschappelijke doelen (nieuwe economische functies versterken de vitaliteit en leefbaarheid van het landelijke gebied).

De beoogde resultaten van het programma zijn:

- Duidelijkheid krijgen over gezamenlijk regionaal toekomstbeeld en VAB-opgaven,
- Versterken innovatie door experimenten,
- Verbeteren gemeentelijke systematiek,
- Leren uit de praktijk & uitwisselen van kennis,
- Aanstellen gebiedsregisseur,
- Nieuwe mechanismen ontwikkelen (o.a. circulair bouwen, tijdelijk bestemmen).

Snel internet in het buitengebied: Als onderdeel van een stuk essentiële infrastructuur in het landelijk gebied is een goede, snelle digitale ontsluiting van het buitengebied essentieel. Marktpartij CIF begonnen met het eerste deelgebied (Gelderse Vallei Midden), waarbij de vraagbundeling succesvol is verlopen. De aanleg start vanaf eind 2017. De verwachting is dat met

CIF ook andere delen van FoodValley worden gerealiseerd, zoals is vastgelegd in een intentieovereenkomst tussen O-gen en CIF.

Regionale samenwerking Omgevingswet: er is een regionaal projectleidersoverleg ingesteld waar ook de omgevingsdiensten, waterschappen, provincies en veiligheidsregio bij aansluiten. Het projectleidersoverleg heeft als doel kennisuitwisseling en samenwerking op onderwerpen die spelen met betrekking tot de implementatie van de Omgevingswet. Aanvullend hieraan is bestuurlijk gevraagd om in een gecombineerde sessie van portefeuillehouders Ruimtelijke Ontwikkeling en Economie te verkennen wat nodig is om antwoord te geven op de op te stellen provinciale omgevingsvisies van Gelderland en Utrecht en/of een eigen regionale visie nodig is. Deze sessie wordt gehouden in januari 2018. Het gevraagde budget komt pas (al dan niet gedeeltelijk) beschikbaar nadat deze sessie is gehouden en een plan van aanpak wordt vastgesteld in het Regiobestuur.

Diverse RO-thema's:

- Inspelen op actualiteit (bijv. vraagstuk gezondheid en geitenhouderijen),
- Uitwerken focusthema's Gebiedsvisie Regio FoodValley: versterken van natuur en landschap & FoodValley al recreatief aantrekkelijke regio

Voor kennisuitwisseling en om in te kunnen spelen op actuele vraagstukken is er behoefte aan een beperkt budget.

8.4 Wat hebben we daarvoor nodig?

Bovenstaande willen we realiseren met:

- gemeentelijke bijdragen (is per project in beeld gebracht, zie hoofdstuk 13)
- inzet ambtelijke capaciteit van de acht gemeenten
- provinciale subsidies (Utrecht en Gelderland)
- samenwerking met verschillende stakeholders (o.a. LTO, PEC, O-gen, WUR, Regio Amersfoort, Rabobank)

9. Programma Wonen

9.1 Trends en ontwikkelingen

Ook in de regio FoodValley trekt de woningmarkt stevig aan. De verkoopprijzen stijgen weer en het aantal transacties neemt (overigens al sinds 2013) ieder jaar toe. Opvallend is de sterke toename van het vestigingsoverschot in de regio. Ook voor de toekomst laten de prognoses een stijging van de huishoudensgroei zien. Krimp lijkt tot 2040 in de regio niet aan de orde te zijn. Een grote opgave zal dus zijn het vinden van kwalitatief goede nieuwe bouwlocaties, zowel binnen de bebouwde kom als ook in op uitleglocaties.

Een enorme opgave wacht nog in de bestaande woningvoorraad als het gaat om de energietransitie. Het gaat om grote investeringen die niet goed zijn terug te verdienen. Hoe stimuleren we particuliere woningbezitters en hoe kunnen woningcorporaties op tijd het benodigde kapitaal vrij spelen?

Tenslotte zullen vergrijzing en individualisering van het wonen ook in onze regio doorzetten. Dat betekent meer kleine huishoudens, al dan niet met een stevige zorgbehoefte. In spelen we daar op in met ons nieuwbouwaanbod, in hoeverre is transformatie nodig en creëren we zorgarrangementen?

9.2 Wat willen we bereiken?

Op 10 december 2014 heeft u in gestemd met de regionale woonagenda. Het doel van de woonagenda is het vergroten van de aantrekkelijkheid, wervingskracht en betaalbaarheid van het wonen in de FoodValley regio, uitgewerkt in het toekomstbestendig maken van de bestaande woningvoorraad (energiezuinigheid/duurzaamheid, levensloopbestendigheid, leefbaarheid) en voorzien in de (nieuwe) woningbehoefte van specifieke doelgroepen als starters, ouderen, studenten, kenniswerkers en doorstromers.

Met de woonagenda wordt op intensieve wijze en in co-creatie samengewerkt met marktpartijen en woningcorporaties. In 2017 en 2018 staat de uitwerking van de programmalijn 'Kwaliteit van het wonen' centraal.

9.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Huisvesting statushouders (incidenteel)

Het PHO heeft besloten, op verzoek van de arbeidsregio, te bezien of regionale coördinatie mogelijk is met betrekking tot de huisvesting van (voormalige) alleenstaande minderjarige asielzoeker (AMV'ers geheten). Het gaat om jongeren die als zij meerderjarig worden door gemeenten opnieuw huisvesting moet worden gevonden. Een aantal gemeenten ondervindt hierbij forse knelpunten. Gekeken wordt of afstemming tussen gemeenten en COA mogelijk is zodat de schaarse geschikte woonruimte zo efficiënt mogelijk kan worden ingezet. Deze actie wordt vanaf najaar 2017 verder opgepakt.

Verder worden minimaal 2 themabijeenkomsten georganiseerd om kennis en ervaringen uit te wisselen omtrent de huisvesting van statushouders. De komende jaren zal vooral gericht zijn op uitvoering om extra woningen te realiseren.

Binnen Werkgelegenheid worden diverse activiteiten ondernomen. Belangrijk is dat afstemming plaats blijft vinden tussen Wonen en Werkgelegenheid (ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid). De stuurgroep vervult daarbij de rol van afstemming (provincie, bestuurders wonen en werkgelegenheid). Afhankelijk van de behoefte en noodzaak worden gezamenlijke trajecten gestart.

Meer beleggers middeldure huur verleiden naar FoodValley (structureel)

Middeldure huur is voor de regio nog een relatief nieuw segment. De FoodValley-gemeenten hebben nog onvoldoende in beeld hoe deze markt werkt. Ook nu in de programmalijn Kwaliteit van het wonen van FoodValley komt de middeldure huur als één van de belangrijke onderwerpen naar voren. Doel is om met meer middeldure huur de doorstroming in de woningmarkt te bevorderen.

Het doel is om inzicht te verkrijgen in de markt voor middeldure huur en de kansen voor FoodValley. Op basis daarvan kunnen conclusies worden getrokken over product-marktcombinaties die de woningmarkt op lange termijn verrijken en selecties van projecten voor beleggers en investeerders worden gemaakt.

Wonen, welzijn en zorg (structureel)

Het betreft hier het organiseren van uitwisseling van kennis en ervaring en delen van informatie over de (kwantitatieve en kwalitatieve) opgaven. Verkennen waar verdergaande regionale samenwerking en afstemming noodzakelijk is. Het doel is om voldoende passende woningen (bestaand en nieuw) te bieden voor zorgbehoevenden waaronder ouderen en gehandicapten. Belangrijk is ook het creëren van een groter bewustzijn onder ouderen van de eigen (toekomstige) woonsituatie.

Promotie (structureel)

Werknemers van bedrijven en instellingen, zeker als deze gelieerd zijn aan de agro-food-business, die zich vestigen in de regio dienen geïnformeerd te worden over de mogelijkheden en kwaliteit van het wonen in onze regio. Waar mogelijk zijn wij aanwezig op informatiemarkten en beurzen, verzorgen wij presentaties en rondleidingen op uitnodigingen of eigen initiatief. We maken daarbij

primair gebruik van promotiemateriaal dat bij en in de gemeenten aanwezig is, maar ontwikkelen ook

regionale informatiemedia en nieuw materiaal over de regio als geheel.

Vervolg programmalijn Kwaliteit van het wonen: gemeenschappelijke visie op opgaven (incidenteel en structureel)

Het PHO heeft d.d. 14 september jl ermee ingestemd dat de volgende 6 thema's voor de regio worden uitgewerkt. De bedoeling is dat elke gemeente in ieder geval 1 thema adopteert voor regionale uitwerking. De provincie Gelderland heeft aangeboden ter ondersteuning bij de uitwerking een procesgeleider in te zetten. In bovengenoemd overleg heeft een aantal gemeenten reeds zijn belangstelling geuit.

Thema	Omschrijving	Wie (1 ^e idee):
Flexibiliteit en differentiatie in woningbouw	Vergroten flexibiliteit en differentiëren van de kwaliteit van de uitleglocaties in FoodValley.	d.m.v. intervisie van regiogemeenten en eventueel marktpartijen ('gluren bij de burens').
Middeldure huur	Stimul Stimuleren van meer middeldure huur in FoodValley voor doorstroming vanuit sociale huur en kansen voor middeninkomens (zie ook ad. 2)	Gemeente Wageningen
Bestaande woningvoorraad incl. wonen welzijn en zorg	Kansen en bedreigingen van de bestaande voorraad in beeld brengen, inclusief meer gevoel krijgen bij de (toekomstige) transformatiemogelijkheden. Belangrijk is daarbij aandacht voor het onderwerpen wonen, zorg en welzijn (zie ook ad.3) .	Gemeente Nijkerk (bestaande voorraad) Gemeente Veenendaal (wonen, zorg en welzijn).
Duurzaamheid	Stimuleren van eenduidig regionaal beleid voor energieneutraliteit/gasloos bouwen voor nieuwbouw én bestaande voorraad.	Gemeente Barneveld i.s.m. woningcorporaties
Binnenstedelijke ontwikkelingen	Ontwikkelen van een regionale visie op transformaties en andere binnenstedelijke ontwikkelingen.	Gemeente Ede
Monitoring	Regelmatig actualiseren van gerealiseerde woningen, afzet, planning en programmering (zie ook ad. 6).	Regio i.s.m. St. Vastgoedmonitor

Kwantitatieve woningbouwafspraken

Het is de bedoeling dat in het najaar 2017 nieuwe kwantitatieve woningbouwafspraken tussen de regio en provincie Gelderland worden gemaakt. De bovenstaande thema's zullen een kwalitatieve leidraad zijn bij het maken van de woningbouwafspraken.

Visie op kwaliteit van het wonen

In 2017-2019 zullen de genoemde 6 thema's worden uitgewerkt in een visie op de kwaliteit van het wonen in de regio. In de visie kunnen de 4 programmalijnen (inclusief de inzichten uit de programmalijn 'betaalbaarheid') uit de regionale woonagenda worden geïntegreerd. Het uitvoeringsprogramma, onderdeel van de visie, kan gebruikt worden als nieuwe regionale woonagenda met een nieuwe selectie van thema's/programmalijnen.

In de regio wordt momenteel nagedacht over een integrale regionale visie waarin ook andere ruimtelijke en economische beleidsterreinen worden meegenomen. De visie zou hier onderdeel van kunnen uitmaken. Food Valley ontwikkelt zich dynamisch en de regionale woonagenda zal daarom goed afgestemd moeten worden op de economische ontwikkelingen van dit gebied.

Het is cruciaal om een visie op de kwaliteit van het wonen te maken met de provincies Gelderland en Utrecht, maar ook met woningcorporaties en marktpartijen als betrokken partners. Woningcorporaties op hun beurt hebben aangegeven zich te gaan oriënteren op welke gemeenschappelijke opgaven zij regionaal kunnen oppakken. Overheden en woningcorporaties, i.s.m. marktpartijen, kunnen zo wederkerig komen tot een gemeenschappelijke en toch eigenstandige aanpak van opgaven.

1. Sponsoring vastgoedmonitor (structureel)

Het netwerk van de Stichting Vastgoedmonitor blijft het platform dat zorgdraagt voor de productie, analyse en agendering van de uitkomsten uit de vastgoedmonitor. Het is de bedoeling de vastgoedmonitor te verdiepen met praktische informatie over het functioneren van de woningmarkt.

Het voorstel is om als regio de stichting te sponsoren met een bedrag van € 15.000,- per jaar. Met de ontvangen sponsoring gaat de stichting opnieuw een aantal activiteiten organiseren, zoals de presentatie en productie van de vastgoedmonitor en een symposium (aan de hand van de woonagenda) en netwerkbijeenkomsten. Verder werkt de Stichting ook mee aan de regionale woonagenda. Een financiële bijdrage van de stichting kan aan de orde zijn bij deelonderwerpen uit de woonagenda (zie hierna).

9.4 Wat hebben we daarvoor nodig?

Financiering werkprogramma Wonen in 2018 en 2019

Zowel de provincie Gelderland als de regiogemeenten leveren een bijdrage van elk € 50.000,- voor een periode van 2 jaar. Daarnaast kan een bijdrage van de Stichting Vastgoedmonitor aan het proces worden geleverd, de precieze invulling zal nog vorm krijgen. De provincie Utrecht wil voor 2018 en 2019 in totaal €30.000,- beschikbaar stellen (€15.000 per jaar). De regio zal daartoe een subsidieaanvraag indienen. Voor het restant van 2017 is geen substantieel aanvullend budget benodigd.

De begroting van het programma Wonen is opgenomen in hoofdstuk 13.

10. Programma Mobiliteit

10.1 Trends en ontwikkelingen

Het verkeer loopt de komende jaren (horizon 2040) rond de grote steden vast, is gebleken uit de recente NMCA. In de FoodValley is de bereikbaarheid tot nu goed voor de verschillende vervoersmodi, zoals ook bleek uit Netwerkvisie, die in 2014 is opgesteld. Er liggen wel op verschillende terreinen verbeteropgaven voor fiets, OV en auto. We zullen gezien de ruimtelijke en economische ontwikkelingen en de klimaatafspraken in Parijs ons vervoersnet verder moeten ontwikkelen en verbeteren. Goede en duurzame bereikbaarheid van FoodValley staat centraal met zo weinig mogelijk belasting voor de leefomgeving.

10.2 Wat willen we bereiken?

1. Aanpak Rijnbrug

Een snelle aanpak van de Rijnbrug is nodig om een oplossing te bieden voor de korte termijn. Vanuit de regio FoodValley hebben we er alle belang bij dat de bereikbaarheid van de regio aan de zuidkant verbetert. In 2017 zijn er onderzoeken gedaan. In 2018 moeten besluiten vallen voor aanpak van de Rijnbrug. De Rijnbrug maakt onderdeel uit van het Mobiliteitsfonds. Wat de effecten zijn van de keuze die in 2018 genomen wordt, is nu onbekend en als zodanig dan ook niet als extra additionele bijdrage opgenomen in hoofdstuk 13 (maar wel als * geaccentueerd).

2. Aanpak knooppunt A1/A30

Doel is de aanpak van het knooppunt op de Rijksagenda te zetten. In de Strategische Agenda en het Uitvoeringsprogramma van de Regio FoodValley is het knooppunt A1/A30 opgenomen. Dit knooppunt is in het brede MIRT onderzoek regio FoodValley als grootste knelpunt genoemd.

3. Werk maken van snelfietsroutes

Doel is werk te maken van kansrijke snelfietsroutes in de regio en naar omliggende steden en regio's. FoodValley heeft in 2017 een snelfietsrouten netwerk laten ontwikkelen voor de regio. Routes, die in uitvoering zijn: Ede – Veenendaal, Wageningen – Arnhem en Barneveld - Putten. In studie zijn: Ede – Wageningen en Veenendaal – Utrecht.

4. OV-verbindingen verbeteren in lijn met de OV-visie.

De OV-visie van de provincie Gelderland wordt nader uitgewerkt, waarbij voor FoodValley

goede OV-verbindingen centraal staan. Een goede afstemming met de provincie Utrecht is van belang. Ook worden de ontwikkelingen op het gebied van spoor nauwgezet gevolgd, zoals de PHS-studie Utrecht - Arnhem, Valleilijn en de spoorse ontwikkelingen aan de noordkant van de FoodValley. Tenslotte is er ook aandacht voor het Flexnet.

5. Behoud WEpod in de regio FoodValley

Dankzij een investeringsimpuls vanuit Brussel, blijft de WEpod nog een tijdje rijden in de regio FoodValley. De ontwikkelingen rondom zelfrijdende voertuigen gaan razendsnel en hebben wereldwijd de aandacht. Door het behoud van de WEpod in de regio hebben we een belangrijk instrument om de regio FoodValley op de kaart te zetten.

6. Evaluatie netwerkvisie en Mobiliteitsfonds

Het Mobiliteitsfonds en de Netwerkvisie zijn in 2013 en 2014 gestart en opgesteld. Het is goed om deze zaken up-to-date te houden, tussentijdse resultaten te laten zien en de werking ervan te evalueren. In 2018 willen wij beiden evalueren en waar nodig herijken.

10.3 Wat gaan we daarvoor doen?

1. In nauwe samenwerking met de betrokken wegbeheerders tot een snelle aanpak te komen van de Rijnbrug. Mogelijk zal de bestuursovereenkomst, die in 2012 is opgesteld, moeten worden aangepast, gezien de nieuwe ontwikkelingen in dit dossier. Ook is de oorspronkelijke van € 25 miljoen begroting niet meer haalbaar. Nu worden bedragen genoemd van 50 – 57 miljoen. Rhenen is trekker voor de regio. De provincie Utrecht is trekker van het project.
2. In 2018 wordt er door Barneveld, Gelderland en RWS een pre-MIRT-studie gedaan om de noodzaak van de aanpak van het kruispunt aan te tonen. Barneveld is trekker van dit project.
3. Namens FoodValley zullen Veenendaal en enkele andere gemeenten in de ontwikkelteams meewerken aan de uitwerking van de OV-visie Gelderland. Hierbij wordt ook afgestemd met de provincie Utrecht. Daarnaast zullen de ontwikkelingen op het gebied van spoor en OV-schaalsprong Utrecht nauwgezet worden gevolgd. Veenendaal is trekker.

4. Eind 2017 - begin 2018 zal het snelfietsrouten netwerk ambtelijk op de agenda staan. Het netwerk moet nu nader uitgewerkt en ingevuld worden. Uiteraard wordt hierbij afgestemd met de provincies Gelderland en Utrecht. Trekker is gemeente Veenendaal.
5. Ede en Wageningen dragen zorg voor het laten rijden van de WEpod in de komende 3 jaar.
6. Evaluatie en waar nodig herijking van de Netwerkvisie. Daarnaast wordt ook een tussenstand gemaakt van de projecten uit het Mobiliteitsfonds en een evaluatie van de werking van het fonds. Binnen het AO Mobiliteit wordt dit opgepakt. Hierover wordt gerapporteerd aan het PHO.

10.4 Wat hebben we daarvoor nodig?

ad 1.

Er is € 3.000.000 beschikbaar in het

Mobiliteitsfonds als bijdrage aan de Rijnbrug. Ureninzet verder voor Rhenen als trekker en de betrokken gemeenten.

ad 2.

De Regio FoodValley zal in 2018 de helft van de studiekosten, met een maximum van € 75.000, bijdragen aan het pre-MIRT-onderzoek van de knoop A1/A30. Dit bedrag zal in 2018 uit het Mobiliteitsfonds worden betaald aan Barneveld. Ureninzet door Barneveld.

ad 3.

Ureninzet van alle betrokken gemeenten.

ad 4.

Ureninzet van alle betrokken gemeenten.

ad 5.

Ureninzet Ede en Wageningen.

ad 6.

Ureninzet gemeenten. Daarnaast is er voor onderzoek (evaluatie en herijking netwerkvisie) € 30.000 euro nodig uit het Mobiliteitsfonds.

11. Internationaal, communicatie, public affairs en leerlingenvervoer

11.1 Internationalisering

De inzet in Brussel vindt plaats op basis van het werkplan 2016-2019 “Regio FoodValley in Brussel” zoals in 2016 door het regiobestuur is vastgesteld. De ambities uit de strategische agenda van de regio zijn leidend voor de activiteiten welke zijn beschreven in het werkplan. De activiteiten richten zich met name op het vergoten van de bekendheid van (de regio) Food Valley binnen Europa en benutten van kansen binnen het beleid van de EU. De primaire focus ligt hierbij op 5 icoonprojecten binnen de regio (WFC, PEC, Kennis-As, ICT Campus en Food Productie Cluster). Belangrijke activiteiten voor 2017 en 2018 zijn de aansluiting bij het Europese Smart Specialisation Platform on Agrifood en het verdiepen van de relatie met andere Europese Foodregio's zoals Central Denmark. Voor december 2017 wordt een werkbezoek van een Triple-Helix delegatie uit Regio FoodValley aan Central Denmark (Arhus) voorbereid. De activiteiten op het vlak van internationalisering zijn onderdeel van de begroting. Op verzoek van het Regiobestuur wordt in 2018 de inzet in ‘Brussel’ geëvalueerd en betrokken bij het maken van een breder plan voor lobby en public affairs (zie ook 11.3).

11.2 Communicatie & marketing

Deze Triple Helix heeft zich tot doel gesteld om van FoodValley een economische top regio te maken voor (agri)food. De triple helix creëert een optimaal ecosysteem voor het acquireren van (gerelateerde) ag-foodbedrijven, zowel internationaal, nationaal als regionaal. Voor deze bedrijven biedt FoodValley het juiste vestigingsklimaat en werkgelegenheid en verbindt bedrijven die innovatieve oplossingen bieden.

De strategie en ambitie van de triple helix bestaat uit vijf pijlers. Een van deze pijlers is Branding/communicatie.

Ten tijde van het opstellen van dit plan wordt er nog hard gewerkt aan een duidelijke organisatiestructuur en aan een eenduidige naamgeving (hierover vinden intensieve gesprekken plaats met onder andere stichting Food Valley NL). Beide zijn belangrijke factoren voor het slagen van een goede (gebieds)marketing die zichtbaarheid, publiciteit, bekendheid en acquisitie genereert. Ondanks dat deze factoren nog niet definitief besloten zijn, wordt er inmiddels hard gewerkt aan

een marketing- en communicatieplan onder de noemer FoodValley.

We gaan we uit van één gezamenlijke marcom afdeling die ten dienste staat voor de triple helix componenten.

In 2018 is er een duidelijke marcom-organisatie gerealiseerd die het doel heeft FoodValley in al haar facetten zichtbaar te maken. FoodValley wordt als brand neergezet, een brand met producten, diensten, evenementen en projecten die de ambitie verwezenlijken en bewijzen.

Er komt één loket, zowel online als fysiek. Deze organisatie zal in 2018 zorgen voor de juiste communicatiemiddelen en marketingactiviteiten die zowel regionaal, nationaal als internationaal ingezet worden.

De belangrijkste middelen en activiteiten die in 2018 gerealiseerd worden:

- één naam, logo en huisstijl
- één loket, zowel fysiek als online
- website voor nationaal en internationaal gebruik
- social media kanalen
- aantrekken van ambassadeurs
- twee inhoudelijke events per jaar
- nieuwsbrieven
- contentcreatie in beeld en video
- organisatie van diverse bezoeken/uitwisselingen
- deelname beurzen en evenementen

De uitgaven voor communicatie en marketing zijn onderdeel van de begroting, behalve het onderdeel ‘deelname beurzen en evenementen’. Voor deelname aan beurzen en evenementen werd in het verleden altijd additionele bijdragen gevraagd. Voor dit deel is in het Jaarplan 2018 € 45.000 opgevoerd. Dit geld komt echter pas beschikbaar nadat eerst een plan van aanpak is vastgesteld door het Regiobestuur, ook gerelateerd aan het voorgestelde acquisitiebeleid. Een beperkt aantal regionale communicatiegerelateerde abonnementen die normaliter afzonderlijk ook in rekening werden gebracht, worden nu meegenomen in dit Jaarplan (ter grootte van € 10.000).

11.3 Public Affairs

Lobby en public affairs zijn instrumenten om je doelen te bereiken. De lobby in Brussel is behoorlijk succesvol opgepakt en moet in 2018

concrete resultaten opleveren (zie ook 11.1) In Den Haag is de Regio FoodValley niet structureel actief, terwijl daar, met bijvoorbeeld het oog op het Regeerakkoord wel alle reden voor is. We zien hierin wel kansen - en bedreigingen als we het niet oppakken. Vanaf 2018 willen we lobby en public affairs meer gestructureerd aanpakken. Idee is daarvoor een samenwerking aan te gaan met de afdeling public affairs van gemeente Ede. Ook willen we voortaan werken met een concrete en (rollende) Lobbyagenda. Voordat we concreet van start gaan, zeggen we eerst een plan van aanpak toe aan het Regiobestuur

Om vanaf 2018 public affairs gestructureerd op te kunnen pakken wordt – waarbij het plan van aanpak vastgesteld dient te worden - in het Jaarplan 2018 een (structureel) bedrag van € 50.000 opgevoerd.

11.4 Leerlingenvervoer

Sinds het schooljaar 2017-2018 voert Valleihopper het leerlingenvervoer uit voor zes van de acht gemeenten van Regio FoodValley. Helaas verliep de start uitermate chaotisch. De Bestuurscommissie Basismobiliteit heeft besloten te onderzoeken wat de oorzaken van de chaos zijn geweest en welke maatregelen getroffen moeten worden om te voorkomen dat nogmaals problemen met het leerlingenvervoer zich kunnen voordoen. Zonder vooruit te lopen op de uitkomsten van het onderzoek, is zeker dat de (betrokken gemeenten in) Regio FoodValley, net als de regiecentrale en de drie vervoersbedrijven, rekening moeten houden met extra kosten. Zekerheidshalve - maar niet volledig onderbouwd - wordt hiervoor een eenmalig bedrag van € 125.000 opgevoerd in dit Jaarplan. Overigens is de regiodirectie in gesprek met gemeentesecretarissen over de positionering van Basismobiliteit.

12. Doorontwikkeling economische samenwerking & Triple Helix

12.1 Doorontwikkeling economische samenwerking

In 2017 zijn, op basis van een door het Regiobestuur en Triple Helix gevraagde analyse door de nieuwe directeur, gesprekken op gang gekomen die ertoe moeten bijdragen dat de economische samenwerking in (regio) FoodValley wordt verbeterd. Meer slagkracht, samenhang en samenwerking is het doel, gepaard met meer eigenaarschap en duidelijke rolnemingen. In dit traject werkt Regio FoodValley nauw samen met andere stakeholders, zoals stichting Food Valley NL, WUR, provincies en anderen. In 2018 willen we hieraan een vervolg geven. Alhoewel de inzet gebeurt vanuit de directie en de gemeenten heeft

het Regiobestuur aangegeven graag extern advies te willen. Om de doorontwikkeling goed te kunnen vormgeven is daarom eenmalig een bedrag van € 40.000 opgenomen in het Jaarplan (eerder genoemd in hoofdstuk 3.3).

12.2 Triple Helix

De Triple Helix kent zijn eigen dynamiek. In de Voortgangsrapportage is de stand van zaken van elk van de projecten gemeld. Een aantal projecten beginnen goed op stoom te komen. Voor zover aan gemeenten wordt gevraagd om (financieel) te participeren, is dit bedrag opgenomen in de programma's.

13. Financiën

13.1 Overzicht financiële claims Jaarplan 2018

Regionaal samenwerken is verlengd lokaal openbaar bestuur. Regionale Triple Helix samenwerking is de manier om grote maatschappelijke opgaven - of het nou gaat om arbeidsmarktvraagstukken of duurzaamheid - aan te grijpen en op te lossen.

Op zich is het daarom niet zo interessant om 'onder de streep' te kijken naar de gevraagde (financiële) inspanning, maar meer om te bespreken of dit nou de opgaven zijn die de regio daadwerkelijk wil oplossen. Echter, om allerlei redenen kan het nodig zijn om te prioriteren en/of te temporiseren.

Daartoe dient ook dit Jaarplan 2018. Alhoewel bijna alle voorstellen bekend zijn, bijvoorbeeld omdat ze voortkomen uit de Strategische Agenda, is het totale overzicht toch indrukwekkend. Voor in totaal bijna € 5.500.000 aan voorstellen zijn naar voren gebracht voor het komende jaar, waarvan nog zo'n € 2.000.000 ongedekt / nog ter bespreking. En van dit bedrag zou circa € 1.100.000 voor rekening moeten komen van de acht (dan wel, op projectniveau, afwijkend) gemeenten binnen Regio FoodValley. Zie het volledige overzicht op pagina 34.

13.2 Bijdrage per gemeente

In onderstaand overzicht is de vertaling gemaakt van bovenstaande ambities per gemeente. In dit schema is meegenomen dat sommige gemeenten aan bepaalde onderdelen wel/niet meedoen.

2017			
gemeente	Regio: leerlingen- vervoer	Economie	totaal
Barneveld	15.961	3.071	19.032
Ede	32.122	6.181	38.303
Nijkerk	11.825	2.275	14.100
Renswoude	1.444	278	1.722
Rhenen	0	1.067	1.067
Scherpenzeel	2.747	529	3.275
Veenendaal	0	3.502	3.502
Wageningen	10.900	2.097	12.998
Totaal	75.000	19.000	94.000
cafetariamodel			
totaal	75.000	19.000	94.000

2018									
gemeente	Regio: leerlingen- vervoer	Regio: overige	Economie	Voedsel	Duurzaamheid	Ruimtelijke ordening	totaal	Structureel	Incidenteel
Barneveld	10.641	26.670	33.297	30.589	13.739	808	115.744	73.423	42.321
Ede	21.415	53.674	67.011	61.562	27.650	1.626	232.937	147.765	85.173
Nijkerk	7.883	19.759	24.668	22.662	10.179	599	85.750	54.396	31.354
Renswoude	963	2.413	3.013	2.768	1.243	73	10.474	6.644	3.830
Rhenen	0	9.268	11.571	10.630	4.775	281	36.525	25.516	11.010
Scherpenzeel	1.831	4.590	5.730	5.264	2.364	139	19.919	12.635	7.283
Veenendaal	0	30.413	37.971	34.883	15.668	922	119.857	83.729	36.128
Wageningen	7.267	18.213	22.739	20.890	9.383	552	79.044	50.142	28.902
Totaal	50.000	165.000	206.000	189.250	85.000	5.000	700.250	454.250	246.000
cafetariamodel				40.000			40.000	40.000	0
totaal	50.000	165.000	206.000	229.250	85.000	5.000	740.250	494.250	246.000

Hfdst	Programma	Begroting				Dekking				saldog geen dekking	Dekking nog aan te vragen						
		2017		2018		2017		2018			Gemeenten		Provincies				
		I	S	I	S	I	S	I	S		2017	2018 I	2018 S	2017	2018	Totaal	
REGIO																	
12	doortw. Econ. Samenwerking en bestuursproces			60.000							0	60.000		0			60.000
11	deelnane beurzen/evenementen*			45.000							0	45.000		45.000			45.000
11	communicatie			10.000							0	10.000		10.000			10.000
11	public affairs*			50.000							0	50.000		50.000			50.000
11	crisis leefingenvervoer	125.000		125.000							0	125.000		0	125.000		125.000
	Subtotaal	125.000	0	60.000	105.000			0	0	0	0	290.000	75.000	50.000	110.000	105.000	290.000
4	ECONOMIE																
	Kantorenvisie	50.000		50.000							0	50.000	19.000	0			50.000
	Monitoring RPW			10.000	10.000						0	20.000		10.000			20.000
	leegstandsmontior			10.000	10.000						0	20.000		10.000			20.000
	MICE*			20.000							0	20.000		20.000			20.000
	Follow-up PDV-GBV*	15.000			5.000						0	20.000		5.000			20.000
	Acquisitiestrategie*				50.000						0	60.000		35.000			60.000
	Database food										0						0
	InnovatieMonitor*				120.000						0	120.000					0
	Railterminal Barneveld																
	ICT Campus Veerendaal																
	FoodproductionCentre Nijkerk																
	Subtotaal	65.000	10.000	40.000	195.000			0	0	0	0	310.000	19.000	86.000	120.000	65.000	310.000
5	WERKGELEGENHEID																
	Doortwikkelling STAM			77.000	88.000							165.000					0
	Doortwikkelling WSP			250.000	250.000							500.000					0
	Realisatie Banenafpraak			150.000	250.000							400.000					0
	Jongeren en werk (JBM)	65.000			60.000			65.000				125.000					0
	Statushouders en Werk	50.000			0			50.000				50.000					0
	Doortwikkelling Leren en werken			100.000	100.000							200.000					0
	Bigday FoodValley 2018			110.110				110.110				110.110					0
	Communicatieopgave			50.000				50.000				50.000					0
	Ggz en werk			90.000				90.000				90.000					0
	Werkbudget AMR			175.000				175.000				175.000					0
	Subtotaal	115.000		577.000	688.000	1.865.110		115.000	577.000	485.110	688.000	1.865.110	0	0	0	0	0
6	VOEDSEL & CIRCULAIRE ECONOMIE																
	Voedselvisie*			54.250	148.500	202.750		54.250	0	54.250	0	108.500		94.250		94.250	94.250
	Voedselvisie cafetarianamodel*			40.000		40.000						40.000		40.000		40.000	40.000
	Circulaire economie*	20.000			95.000	115.000		20.000				20.000		95.000		95.000	95.000
	Subtotaal	20.000		54.250	0	283.500	357.750	74.250	0	54.250	0	128.500		229.250	0	0	229.250
7	DUURZAAMHEID																
	Regionale energievisie	55.000				55.000		55.000				55.000					0
	Ontwikkeling energieprogramma*			70.000								0		50.000		0	10.000
	Regionale klimaatop*			30.000								0					10.000
	Energie-aanpak bedrijven			159.000		159.000						79.500		15.000		5.000	30.000
	Regionaal energiepakket			62.000		62.000						62.000					79.500
	Faciliteren energie-initiatieven*			20.000		20.000						0		20.000		0	20.000
	Subtotaal	55.000	0	70.000	271.000	396.000		55.000	0	0	141.500	196.500		50.000	35.000	0	15.000
8	RUIMTELIJKE ORDERING																
	Aanpak Luchtkwaliteit	588.525		499.905		1.088.430		588.525	0	249.952	0	838.477		249.953		249.953	249.953
	Manifest van Salentein	127.500		350.000		477.500		127.500	0	175.000	0	302.500		175.000		175.000	175.000
	VAB	144.070		0	288.140			17.793	0	17.793	0	35.586		0	126.277	126.277	252.554
	Snel internet buitengebied			0				0				0					0
	Regionale Ruimtelijke Visie*			0				0				0		0			0
	Dv RO Thema's			0	5.000							0		0			5.000
	Opstellen cult. Waardenkaart	71.877				71.877		41.051				41.051		30.826			30.826
	Subtotaal	931.972	0	993.975	5.000	1.930.947		774.869	0	442.745	0	1.217.614		713.333	0	5.000	157.103
9	WONEN																
	Vastgoedmonitoring			15.000								15.000					0
	Wonen, welzijn en zorg			3.000								3.000					0
	Visie op kwaliteit van wonen	25.000		22.000		47.000		25.000		22.000		47.000					0
	Middeldure huur			7.500		7.500				7.500		7.500					0
	Promotie			7.500		7.500				7.500		7.500					0
	Overige projecten (oa statushouders)			10.000		10.000				10.000		10.000					0
	Subtotaal	25.000	15.000	39.500	25.500	105.000		25.000	15.000	50.000	15.000	105.000		0	0	0	0
10	MOBILITEIT																
	Bijlbrug											0					*
	AI-A30 (pre-Mitt-onderzoek)			75.000						75000		75.000					0
	Openbaar vervoer											0					0
	Snelretroutes											0					0
	Wepod											0					0
	Netwerkwis (evaluatie)			30.000		30.000				30.000		30.000					0
	Subtotaal	0	0	105.000	0	105.000		0	105.000	0	105.000	105.000		0	0	0	0
	Totaal	1.336.972	656.250	1.793.585	1.573.000	5.359.807	1.044.119	592.000	1.137.105	844.500	3.617.724	0	1.742.083	94.000	246.000	494.250	1.742.083

* komt beschikbaar na goedkeuring Plan van Aanpak

Programma	Begroting					
	2017		2018		Totaal	
	I	S	I	S		
Doortontwikkeling STAM		77.000		88.000	165.000	
Doortontwikkeling WSP		250.000		250.000	500.000	
Realisatie Banenafsprak		150.000		250.000	400.000	
Jongeren en werk (JBM)	65.000		60.000		125.000	
Statushouders en Werk	50.000		0	0	50.000	
Doortontwikkeling Leren en werken		100.000		100.000	200.000	
Bigday FoodValley 2018			110.110		110.110	
Communicatieopgave			50.000		50.000	
Ggz en werk			90.000		90.000	
Werkbudget AMR			175.000		175.000	
Subtotaal	115.000	577.000	485.110	688.000	1.865.110	

Programma		Dekking								
		2017		2018		Totaal				
		I	S	I	S					

Regio FoodValley
Postbus 9022
6711 HK EDE

(0318) 680 667
info@regiofoodvalley.nl
www.regiofoodvalley.nl

Dit is een uitgave van Regio FoodValley
oktober 2017